

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SLOVENE

Telefoni uredništva in uprave: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05 — Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku

Cek. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6.

Pax Romana

Srečni smo, da lahko pozdravimo na slovenski zemlji zastopnike katoliške akademske mladine, organizirane v Pax Romani, mednarodni zvezi katoliškega dijaštva, ki ima te dni svoj 17. kongres v Jugoslaviji. Nad letošnjim kongresom Pax Romane je prevzel pokroviteljstvo apostolski nuncij Excell. Hektor Felice ter ves jugoslovanski katoliški episkopat. V častnem predsedstvu pa so naši državni, kulturni ter pokrajinski predstavniki. Deli se v dva dela: na študijske dneve v Rogoški Slatini (od 22. do 26. avgusta) ter na prvi kongres na Bledu in v Ljubljani (od 26. do 30. avgusta).

Pax Romana je bila ustanovljena na razvalinah nesrečnega svetovnega klanja julija meseca 1921. Ustanovili so jo zastopniki nevtralnih držav: Nizozemske, Švice in Španije. Do danes se jim je pridružilo 45 dijaških zvez iz 31 držav Evrope, Amerike in Azije z nad 50.000 člani. Na pobudo Pax Romane pa se še vedno ustanavljajo nove katoliške akademske organizacije, ki nato vstopajo v Pax Romano. Tako so bila lanske leto ustanovljena in bodo letos sprejeta v Pax Romano društva iz Bolgarije, Finske in Britske Indije. Zvezo z ameriškimi društvi ima Pax Romana po lani ustanovljeni Pax Romani za Ameriko.

Mladina vsega sveta hoče v Pax Romani združiti svoje sveže sile v močno obrambo krščanske kulture, ker je v svoji mladostni iskrenosti prepričana, da more le živo krščanstvo ustvariti zanesljive temelje in bogatiti svoje narodne vrednote, le da ne bo pri delu pridobljenih izkušenj obdržal zase ali le za svojo organizacijo, temveč jih bo posredoval tudi drugim organizacijam velike mednarodne katoliške skupnosti. Tako pride do prijateljske izmenjave izkušenj in delovnih metod med katoliškimi organizacijami različnih narodnosti, kar brez dvoma dviga celotno raven katoliške akademske dejavnosti in gradi dragocene mostove prijateljstva med narodi. Sicer pa moramo reči, da so osnovna vprašanja, ki zadevajo danes vsakega katoliškega inteligenta to in onstran meje več ali manj enaka vprašanja laičnih šol, indiferentnih ali protiverskih univerz, katoliške akcije, poklicne etike za katoliške zdravnike, juriste, vzgojitelje, zadržanja do »ponujene roket« komunistov, socialnega oblikovanja in končno močan vzpon narodne misli ali še v večji meri pretrganega nacionalizma, nalagajo vsej katoliški inteligenci brez razlike narodnosti bolj ali manj enake nove naloge, nove potrebe.

Dva mednarodna mladinska kongresa združujeta letos skoraj ob istem času: kongres Pax Romane v Jugoslaviji in Svetovni mladinski kongres v Severni Ameriki (New York). Prvega priredi katoliška, drugega marksistična in komunistična mladina. Proti pretrganemu nacionalizmu, proti za mir govoreči, a vojno hoteli marksistični ljudski fronti zastopa Pax Romana edino pravo, iskreno mirovno idejo. Ne kanoni, aeroplani, ne dvignjena pest, ne srp in ključ, ne sovraštvo, ampak duhovno bratstvo vseh narodov v Kristusu, medsebojna ljubezen, razumevanje in medsebojno podpiranje brez sebičnih političnih teženj morejo doseči dokončno spravo in mir med narodi. Pax Romana je, oprta na stare izkušnje, odklonila svojo udeležbo na svetovnem mladinskem kongresu tako lani v Bruxellesu kakor tudi letos v New Yorku, dobro vedoč, da so ti kongresi le v mirovno idejo zavita marksistična propaganda. Izbranci katoliške inteligence bodo s kongresa Pax Romane odnesli in doma v srcih svojih tovarišev vžgali močno in pravilno katoliško mirovno misel in ne še večjega sovraštva kot njihovi tovariši z newyorškega Mladinskega kongresa, denarno podprtega in hotenega od na razširitvi marksizma zainteresiranih držav.

Glavni predmet, ki ga bo obravnaval letošnji kongres Pax Romane, je katoliški akademik in vprašanje komunizma. To vprašanje bo proučeval kongres z dveh vidikov: borba proti komunizmu na univerzah ter v duhovnem in kulturnem življenju sploh, in pa odgovornost katoliškega akademika za nov družabni red, ki mora priti in ki je najmočnejša obramba proti revolucionarnim vplivom in težnjam. Predavatelji kot Pierre-Henri Simon, pater Regout, kanonik Cardijn, minister dr. Miha Krek in drugi so nam jamstvo, da bo kongres to delo dobro opravil. Navzočnost ustanovitelja žosistovskega gibanja kanonika Cardijna in še enega mlajšega zastopnika žosistovske organizacije pa nam bo najbolj potrdila možnost prepotrebne sodelovanja med dvema po poklicu tako različnima, po katoliški misli in hotenju pa skupnima gibanjema, kot sta to delavsko in študentsko.

Lanski kongres Pax Romane je povelil častno nalogo organizirati letošnji kongres Slovenski dijaški zvezi v Ljubljani. Slovenski dijaški zvezi čestitamo na velikem ugledu, ki ga je pridobila sebi, s tem pa tudi Slovincem in Jugoslaviji v mednarodnem svetu. Iz srca želimo, da bi ta mednarodni kongres, ki se bo vršil v Sloveniji, na križišču velikih evropskih

Daladier napoveduje obnovo francoskega gospodarstva

„Socialni“ zakoni ljudske fronte se niso obnesli

Namesto 40 urnega delovnega tedna nadure s 10% mezdnim poviškom

Pariz, 22. avgusta, AA. (Havas). V svojem večeršnjem govoru je ministrski predsednik Daladier napovedal dejstva, ki govorijo o dvig gospodarskega stanja v Franciji in notranjega stanja v državi sploh. Dejal je: »Poleg mnogih ugodnih dejstev so nastopili tudi dnevi, v katerih vidimo, da se je Francija v današnjem ozračju mednarodnih naporov, ki se pojavljajo in vplivajo na svetovne trge, pokazala za občutljivo in neravno bolj, kakor bi mogli to pričakovati z ozirom na zaupanje, ki ga je prej kazal naš narod. V teku zadnjih let se je naš narodni dohodek znatno zmanjšal, medtem ko so se v istem času stalno povečevale državne in samoupravne dajatve. Leta 1914. je znašal francoski narodni dohodek 38 milijard frankov v zlatu. Leta 1931. se je ta narodni dohodek dvignil na 49 milijard zlatih frankov. A že leta 1937. je ta dohodek znašal le 22 milijard, od katerih odpade skoro 10 milijard na državne in samoupravne dajatve. Kar se tiče dohodkov od premičnega in nepremičnega kapitala, se je ta zmanjšal za 45%. Mešani dohodki, to je dohodki dela skupaj s kapitalom — torej dohodki industrijskih, trgovskih in poljedelskih podjetij — so se zmanjšali za 66%. Če vse to vemo, moremo jasno izpredvideti, kje vodi pot iz zagate: treba je delati za dvig narodnega dohodka. Z drugimi besedami, treba je, da Francija ponovno na odločen način prime za delo.

Očividno je, da je potrebna preosnova današnjega stanja v državi in v javnopравниh sferah.

Toda pri vsem morate biti prepričani, da ne bom nikdar predlagal politike jalove deflacije, to je politike, ki je v praksi že večkrat pokazala, da ni nikomur v prid. Potemtakem ne zahtevamo od Francozov nobenih žrtv, temveč zahtevamo od njih le več truda, da se poveča dohodek obstoječih kapitalov in da bi se sporedno s tem zbralo čim več novega kapitala.

Treba je predvsem spremeniti zakon o 40 urnem delovnem tednu in se pri tem ozirati enako na neobhodne potrebe naše države kakor tudi na splošni položaj v Evropi. Treba je vedeti, da sta Francija in Mehika edini državi na svetu, v katerih obstoječe danes taki zakonski predpisi o delu. Ni je druge države na svetu, v kateri bi se vsak teden za eden ali dva dni ustavila celotna gospodarska delavnost in to v prvi vrsti v tisti večji delavnosti, katere produktivno delo v prvi vrsti mora v večji meri zavarovati ljudi. Dokler bo trajalo današnje mednarodno stanje, si moramo

omogočiti, da delamo več kot 40 ur tedensko. V podjetjih, ki so važna za državno obrambo, pa bo treba delati tudi do 48 ur.

Brez odvšnih formalnosti in razprav moramo ukreniti vse potrebno, da bo moglo vsako podjetje razpolagati ne samo s 40 tedenskimi urami dela, temveč s toliko urami, kolikor mu jih je potrebnih, da pride podjetje spet v normalen tek. Ne nameravamo enostavno ukiniti zakona o 40 urnem delovnem tednu, temveč hočemo samo omogočiti podjetjem svobodo, da morejo delati tudi več kot 40 ur tedensko. Mislimo, da se lahko obdrže odredbe o obveznem plačevanju nadurnega dela zato, da se z nadurnim delom pametno porabijo sile sorazmerno po značaju in pomenu posameznih industrij. Mislimo, da nagrade za nadurno delo povprečno ne morejo biti večje kot 10% od običajnih.

Podvojeni napor, katere zahtevamo od svojega naroda, niso nobena nova žrtv, pač pa izhodna točka za ustvaritev boljših pogojev za življenje našega delavstva. Teh naporov ne zahtevamo samo od delavca, temveč tudi od delodajalca. Ti morajo narediti ta napor zaradi razumnejše ureditve svojih podjetij, zaradi dejanske izpolnitve svojih načinov dela in zaradi moderniziranja svojih naprav. Naši delodajalci morajo

upoštevati socialni mir in morajo spoštovati zakone, ki so dostojanstvo dela dvignili na večjo višino.

Trdno sem odločen, da izvedem tak načrt, ki bo istočasno upošteval temeljne koristi in interese dela, narodnega gospodarstva in financ. Pri izvajanju tega načrta mislimo tudi na to, da se izognemo stalnemu tekmovalstvu med interesi državnega kredita in interesi zasebnega gospodarstva. Z drugimi besedami povedano: država namerava zasebnemu gospodarstvu pustiti sedaj mnogo večji del splošnega narodnega dohodka, kakor pa ga je pustila do sedaj. Gospodarska moč Francije je bila zmerom glavna osnova njenega ugleda v svetu. V bližnji bodočnosti bo vlada določila način izpeljave načrta, ki vam ga danes zvečer razlagam v glavnih potezah zgolj iz bojazni, da se moj govor ne razvleče v nedogled. Morda mi boste verjeli, če rečem, da me pri tem delu vodi samo edina skrb, mogel bi reči samo ena velika želja, da zavarujemo Francijo in dvignemo ugled naše države. Vrnimo Francijo spet v resno delo, pa bomo s tem rešili mir in obenem uveljavili vse socialne zakone, ki slone na pravici. Pri tem delu nas mora voditi zaupanje in smisel za red in vroča želja po francoskem miru in vera v bodočnost našega naroda.

Francija na važnem razpotju

Pariz, 22. avg. b. Včerajšnji govor ministrskega predsednika Daladiera je naglo oživel politično življenje v Franciji, ki je zaradi letnih političnih popustov. Za socialiste je bil včerajšnji govor Daladiera pravi alarm, da postanejo oprezní, ker, kakor Blum sam priznava v svojem glasilu »Populaire«, pomenijo Daladierove besede, da bo zaradi interesov Francije v sedanjem trenutku treba revidirati socialne zakone, ki so jih sprejele prejšnje vlade ljudske fronte. Veliko vznemirjenje se opazi tudi pri komunistih, ki se pripravljajo, da prvi nastopijo proti Daladierovi vladi. Po hodnikih parlamenta se glasno širijo govore, da bo bržkone prišlo do še hujše vladne krize, ki se utegne končati z novimi volitvami. Posebno se poudarjajo, da je bil Daladier pri zadnjih manevrih francoske vojske v Alpah zelo nezadovoljen in tudi predsednik republike Lebrun se je držal ves

čas zelo resno. Nekateri politični krogi trdijo, da sta minister javnih zadev Frossard in Ramadier odstopila zaradi gibanja med pristaniki ministri delavci v Marseillu, ker ves njun trud ni prinesel nobenih uspehov glede pomiritve. Omenjena ministra sta predlagala militarizacijo luke, čemur pa so nasprotovali vsi drugi ministri, razen tega pa so socialisti in komunisti zagrozili, da od trenutka, ko bi se izvedel načrt omenjenih ministrov, stopijo v najostrejšo borbo proti vladi. V takšnem položaju sta bila oba ministra tako rekoč prisiljena odstopiti. Opoldne je bilo izdano uradno poročilo, da sta Frossard in Ramadier podala ostavki v znak protesta proti včerajšnjemu govoru ministrskega predsednika Daladiera zaradi onih odstavkov o socialnih zakonih, zaradi katerih je njuno delo na politični pomiritvi nemogoče.

Kratka kriza Daladierove vlade

Pariz, 22. avg. c. V francoski vladi je izbruhnila delna kriza. Člana »Francoske socialne zveze«, stranke med radikali in socialisti, Frossard in Ramadier sta izstopila iz vlade. Frossard je vodil ministrstvo za javna dela, Ramadier pa delovno ministrstvo. Frossard je obenem predsednik stranke »Francoska socialna zveza«.

Predsednik vlade Daladier je svojo vlado takoj izpolnil. Za ministra za javna dela je bil imenovan Anatol de Monzie, za delovnega ministra pa Charles Pomaret. Zanimivo je, da je Anatol de Monzie eden tistih redkih levičarskih politikov, ki najbolj glasno zagovarja zблиžanje med Italijo in Francijo. Govorilo se je celo, da bi moral že oditi za francoskega veleposlanika v Rim.

Zaključek te delne vladne krize pa je, da se je Daladier pomaknil dalje še bolj na desno. Anatol de Monzie je sicer eden izmed ustanoviteljev francoske socialne zveze, vendar pa je že več let na skrajni desnici te stranke. Zanimivo bo zdaj opazovati, kakšno stališče bodo do Daladiera zavzeli socialisti. Frossard je bil disident socialistične stranke, pa se je izločil iz stranke in prešel v Francosko socialno zvezo, kjer je kmalu prevzel vodstvo. Ker je odstopil zaradi vprašanj, ki se nanašajo na splošno socialno zakonodajo, je verjetno, da se bodo zdaj socialisti, še bolj pa komunisti, oddaljili od Daladiera. Verjetno je ta delna kriza tako hud udarec umirajoči ljudski fronti v Franciji in je možno sklepati, da se ne bo mogla več dvigniti.

Bled čaka na Madžare

Drugi dan zasedanja MZ - Zaradi madžarskega sporazuma je konferenca podaljšana

(Od našega posebnega poročevalca.)

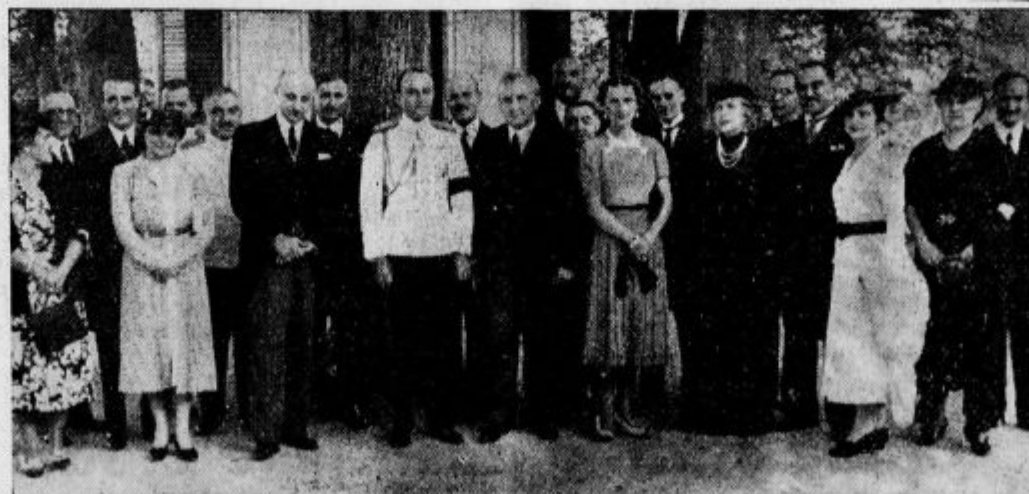
Bled, 22. avgusta.

Drugi dan konference Male zveze se je pričel s plohomi. Megle so pritisnile na Bled in od gora sem je zadišalo po snegu. Številni gostje so s trpkimi obrazy začeli pospravljati kovčge, da pohite dalje proti jugu. Diplomati, politikov in časnikarjev dolgo ni bilo na spregled, in tudi potem, ko so se po poklicni dolžnosti morali pojaviti, so vsi imeli nekam dolge obrazy, ki so včasih znamenje neprepanih noči.

To ozračje okrog konference je bilo snoči, ponoči in davi vzdušno. Snoči so tri cele ure ministri sestavljali predlog o sporazumu z Mad-

vora pa ni bilo, niti ponoči niti v dopoldanskih urah ne. Odtod vtis neprestane noči in neke zle volje, ki je udarila svoj pečat zastoju drugega dneva konference.

»Slovenec« je že pretekli teden v podrobnostih povedal, kakšen bo dnevni red blejske konference, namreč: 1. Sporazum z Madžarsko glede vojaške enakopravnosti; 2. prilagoditev pravilnika za mednarodno plovbo po Donavi novim razmeram; 3. omilitve obveznosti čl. 16. pakta Zveze narodov, ki predpisuje gospodarske, politične in vojaške sankcije proti državi, ki jih je Zveza narodov označila kot napadalke. To je tudi dejanski dnevni red konference. Medtem ko točka o donavski plovbi ne

Nj. kr. Vis. knez-namestnik Pavle in Nj. kr. Vis. knežinja Olga s svojimi gosti, zunanji ministri držav MZ na Bledu.

žari, ki ga je madžarski poslanik takoj javil svoji vladi v Budimpešti. Toda iz madžarske prestolnice so odgovorili, da tamkaj nobenega ni, da sta predsednik vlade Imrezy in zunanji minister Kanya v spremstvu regenta Horthyja v Kielu v Nemčiji in da bo treba pač počakati, da se blejski predlog njima sporoči v hitlerjevskem tretjem cesarstvu. Prvotno so na Bledu upali, da bo prišel odgovor madžarske vlade še v teku noči, in so zategadelj čakali. Odgo-

narodnostnih skupin — slovanske, germanske in romanske — in ob prisostvovanju zastopnika Zveze narodov, barona Jeana Daniela de Monténach, rodil mnogo uspehov za mir med narodi in za razširitev kraljestva Kristusovega na zemlji

predstavlja nobene težave — saj tega vprašanja Mala zveza sama brez velicil itak ne more rešiti — se je madžarski sporazum izkazal kot bolj trd oreh in je bila prav zaradi njega konference podaljšana še do jutri, namesto da bi bila zaključena že nocoj z uradnim poročilom, kot je bilo dogovorjeno in tudi v uradnem programu objavljeno.

Odkar je bila Mala zveza ustanovljena, je poteklo 16 let. Takrat je bila ustanovljena z izrecno nalogo, da straži Madžarsko, ki je kazala zelo ostre revizionistične namene. Mala zveza je takrat stražo nad Ogrsko prevzela ne iz sovraštva do nje, ampak iz ljubezni do svojega mira. Skozi 13 let je to nalogo vestno opravljala v prid miru v Srednji Evropi. Toda

Nadaljevanje na 2. strani

Od 1.-12. septembra
Ljubljanski velesejem
Polovična vozna na železnici, parobrodih.

Na odhodni železniški postaji kupite rumeno legitimacijo za din 2.—

Mednarodna razstava fotografije in filma. Umetnostna razstava. Razstava malih živali, koz, ovac. Plemenski psi 1. in 2. IX. Goveja živina 10. in 11. IX. Gospodinjina razstava. Obrt, industrija itd. Tekma harmonikarjev 11. IX.

Krasno zabavišče, velikomestni variete.

Nagradno žrebanje - Darila za obiskovalce velesejma: Motorno kolo, 30 koles, šivalni stroj, radio-aparat.

Dunajska vremenska napoved: Menjajoča, počasi pojemajoča oblačnost, ponekod še dež, le nekoliko topleje.

Zagrebska vremenska napoved: Oblačno z lokalnimi padavinami.

Zemunska vremenska napoved: Prehodno oblačno z dežjem bo v severni polovici, delno oblačno sredi države, pretežno vedro pa na jugu. Toplota se ne bo znatno spremenila.

(Nadaljevanje s 1. strani)

časi so se spremenili in tudi zunanje-politično je Evropa medtem dobila drugo obličje. Strazhenje Madžarov je postalo brezpredmetno, odkar so se njeni sosedi utrdili in ustalili. Postala je brezsmiselna, ko pa je zaradi spremembe političnega zemljevida Srednje Evrope tudi Madžarska sama prišla med one male in srednje države, ki morajo skrbno gledati okrog sebe in paziti, da ne postanejo žrtve velikih. Postalo je zelo neumestno, kakor hitro se je izkazalo, da je mogoče s pomočjo prijateljstva doseči še boljše uspehe in Madžarske enostavno pritegniti v mirovni delokrog Male zveze. Mala zveza je v svoji prvi obliki to vlogo sijajno odigrala. Pred tremi leti je dr. Stojadinović, tudi na konferenci na Bledu, dal Mali zvezi nove idejne smernice, ko je ob splošnem odobravanju vseh zaveznikov javno proglasil mirovno poslanstvo Male zveze kot celote in mirovno dolžnost vsake posamezne zaveznice posebej, vsake na njenem lastnem področju.

Že takrat smo lahko rekli, da je Mala zveza, trdno med seboj povezana, stopila v drugo razdobje svojega obstoja in svojega poslanstva. Tri leta, ki so za nami, so pokazala, da je bila dr. Stojadinovića smer odločilna, tako za Malo zvezo samo, kakor za vsa srednja Evropa. Sovraštva so izgubila drugo za drugim, napetosti so odnehale na vseh mejah. Mala zveza je torej z nezmanjšano močjo in v popolni medsebojni solidarnosti nadaljevala svoje mirovno poslanstvo, čeprav z drugimi sredstvi.

V tem novem razvoju je bilo samo po sebi razumljivo, da bo morala enkrat priti na vrsto tudi Madžarska, to se pravi, priti bo moral trenutek, ko bodo države Male zveze, sledeč novim idejnim smerem, same izrazile željo, da se njihova oborožena straža nad Madžari spremeni v prijateljsko sosesčino in da se ost, ki je bila v faktu Male zveze naperjena proti Madžarom, odbije in nadomesti s prijateljskim sporazumom.

Vse tri zaveznice so se v zadnjih mesecih zelo pridno pečale z vprašanjem, kako bi se to doseglo. Ločeno niso marale nastopiti, čeprav je Madžarska večkrat glasno izpovedala, da je pripravljena pogajati se s posameznimi državami Male zveze. Toda trije zavezniki so navzlic vsemu hoteli ostati lojalno združeni in vsi skupno preurediti svoje odnose z Madžari na mirovni temelji. Blejska konferenca naj bi bila zaključno dejanje v teh dolgih in temeljitih predpripravih in dejansko slovesno kronanje vsega 16 letnega delovanja Male zveze, ko je namreč dosegla, da brez orožja pomiri in med seboj pobrabi vse podnavske države, ne da bi se za to cilj posluževala niti orožja, niti grožnje z njim.

Iz poteka blejske konference, v kolikor ga je mogoče jasno orisati v trenutku, ko še vse čaka na odgovor iz Budimpešte, sledi, da sta se pojavili dve težavi. Prva težava je v tem, da Českoslovaška zaradi preobčutja dela na drugih poljih ni imela časa, preštudirati madžarski problem in da je tako Českoslovaški zunanji minister dr. Krofta prišel na Bled, sicer s polno dobro voljo, toda ne povsem pripravljen na razgovore o sporazumu z Madžari. Treba mu je bilo dati še prilike in časa, da se v to vprašanje poglobi in ga od vseh strani sam prouči.

Druga težava pa je nastala s strani Madžarske same, ki je splošno na vsak način hotela vplesti v razgovore tudi položaj svojih narodnih manjšin po državah Male zveze. Nadalje pa je Madžarska stala tudi na stališču, da ne želi sklepati sporazuma z Malo zvezo kot celoto, ampak samo s posameznimi državami. Na prijateljsko prigorjanje italijanske diplomacije pa je Madžarska že pred blejsko konferenco izjavila svojo dobro voljo, da se pogaja in sporazum tudi sklene. Na blejski konferenci pa se je pokazalo, da bo delalo največje preglavice vprašanje načina in oblike tega sporazuma. Ali naj bo podoben onemu, sklenjenemu v Solunu dne 31. julija med Balkansko zvezo in Bolgarijo, kjer države Balkanske zveze skupno in soglasno priznavajo Bolgariji vojaško enakopravnost, Bolgarija pa Balkanski zvezi kot celoti objublja, da se proti njej ne bo posluževala vojnega? Ta predlog, ki je pri Mali zvezi naletel na odobravanje, ni navdusil Madžarov. Ali naj vsaka država Male zveze za sebe sklene takšen sporazum z Madžari? Madžarska je bila za takšno rešitev navdušena.

Toda vse tri zaveznice Male zveze niso bile zanj enako dovzetne. Končno se je pojavil nekakšen srednji načrt, da bi namreč države Male zveze sicer ločeno in vsaka zase podpisale z Madžari pravno pogodbo, a istočasno pogodbo popolnoma enake vsebine. Volk bi bil na ta način sit in koza cela, in ta srednji predlog so enotno po triurni konferenci sestavili in ga predali madžarskemu poslaniku, da ga pošlje svoji vladi v odobritev. Zaradi zgoraj omenjenih zaprek in naključij pa odgovor iz Kiela v Nemčiji ni mogel tako hitro priti na Bled in nanj so čakali ves dan ter so morali konferenco podaljšati do jutri popoldne.

Trije ministri so zborovali dopoldne na Bledu, popoldne v Bohinju, in je bilo povsem razumljivo, da je nastala okrog hotelov precejšnja nervoznost. Ves Bled govori danes eamo o Madžarih. Celo šofenji so zvedavo spraševali, če je madžarski odgovor že prišel, in hotelsko osebje med seboj modro razlagajo. Lahko pa rečemo, da so diplomati še danes opoldne znali držati ves potek konference in toliko tajnosti, da so bili le redki časniki karji tako srečni, da so mogli motno spoznati položaj in vzrok podaljšanja konference.

Ako se nič ne škali, bo madžarski odgovor prišel do večera in bo jutri popoldne časniki prebrano uradno poročilo, v katerem bodo države Male zveze najbrž izjavile, da Madžarski priznavajo vojaško enakopravnost — ki jo dejansko že ima — in da bodo to potrdile v sicer ločenih, a istobesednih in istočasnih dvostranskih pogodbah z Madžarsko proti madžarski objubi, da jih ne bo nikoli napadala z orožjem v roki. — O narodnih manjšinah verjetno ne bo govora niti v uradnem poročilu niti v pogodbah, ki jih bodo države Male zveze kasneje podpisale.

Druga vprašanja, ki so še na dnevnem redu, bodo našla sporazumen in složen odmev v predvidenem smislu v uradnem poročilu.

Tudi danes moramo posebej poudariti zanimivo obnašanje Nemcev in Italijanov na obronkih konference. Oboji delajo vtis, da se v potek konference nečesto vmešavati, oboji so silno rezervirani in med njimi ni nobenih vidnih stikov. Toda oboji so na preži in ima vsakdo vtis, da jim je zelo mnogo na tem ležeče, kako se bodo Madžari odločili. Ako vsi vtisi ne varajo, pa njihovi interesi pri tem ne gredo v isto smer.

Mala zveza bo torej na Bledu kronala svoje veliko mirovno delo z dejanjem, ki bo iz srednje Evrope izbrisalo pojem sovraštva. To je vendar veliko delo, za katero bo zgodovina Mali zvezi hvaležna. Mala zveza ni bila malenkostna in ozkostrana. Bila je miroljubna in širokogrudna in je iskreno služila miru. Med malimi in srednjimi narodi v srednji in vzhodni Evropi padajo nasprotja. Med njimi raste sloga in to je dobro znamenje. Kajti vsi, bivši nasprotniki in prijatelji, enako čutijo potrebo po medsebojni slogi, da jih bodo novi časi, ki vstajajo, našli složne in zato tudi bolj ne-pristopne za katerikoli vpliv, gospodarski in politični, ki se pojavlja na novih obzorjih. In to delo je omogočila Mala zveza, ki stopa sedaj v drugo razvojno dobo svojega mirovnega dela, pri katerem

bo na isti način, kot Balkanska zveza, smela računati na sodelovanje tistih, proti katerim in zaradi katerih je bila svoje dni ustanovljena.

Bled bo dal svoje ime velikemu zgodovinskemu dogodku.

Konferenčni dan je v ostalem potekel mirno. Iz deževnega, odurnega dopoldneva se je razvil sončni popoldan. Iz zastrtega političnega ozračja je vstal nov optimizem. Po popoldanski konferenci ministrov, ki je trajala dve polni uri, so se državniiki in njihovo spremstvo odpeljali na obed, na katerega je vse tri delegacije povabil ban dravske banovine g. dr. Nallačen, in sicer v hotelu »Belevue« ob Bohinjskem jezeru. O tem poročamo na drugem mestu. Časnikarji pa so se zbrali opoldne na banketu v »Toplicah« kot gostje šefa centralnega presbiroja dr. Koste Lukovića. Pri tej priložnosti je gostitelj izrekel krasno toplo zdravico, v kateri je poveljeval delo Male zveze, politične in tiskovne, ter prikazal prispevek, ki ga je k skupnim ciljem doprinesla Jugoslavija pod tvornim mirovnim vodstvom sedanjega vlade. Dr. Lukovića sta se zahvalila v imenu Komunističnega predsednika romunskega senata g. Candulescu in višji uradnik tiskovne urada v Pragi g. Šrom v imenu Českoslovakov, ki je naglasil, da je tisk Male zveze lojalno in uspešno pobijal grlo propagando, katere žrtve je zadnji čas postala Českoslovaška. Popoldne so ministri napravili izlet k Savici, od koder so se v večernih urah vrnili nazaj na Bled. Zvečer je bila slavnostna večerja, ki sta jo inozemskim in domačim gostom na čast priredila predsednik vlade dr. Stojadinović in njegova gospa Avgusta v kazini »Park-hotela«. Večerji je sledil vtilačen sprejem s koncertnim programom, katerega se je udeležilo nad 300 povabljenih odličnikov.

Kosila, ki ga je priredil na čast ministrom Male zveze in njihovu spremstvu ban dr. Nallačen z gospo soprogo, so se udeležili predsednik naše vlade dr. Stojadinović s soprogo go. Avgusta, Českoslovaški zunanji minister dr. Kamil Krofta, romunski zunanji minister Petrescu-Comnen s svojo soprogo in hčerko, najbože spremstvo zunanjih ministrov: polnomočeni romunski minister Contescu, Českoslovaški minister Jan Jina, Českoslovaški poslanik pri nas dr. Lipa s svojo soprogo, romunski poslanik pri nas Cadere, polnomočeni minister Bossi, polnomočeni minister Cretianu, svetnik Českoslovaškega zunanjega ministrstva Dietrich s soprogo, svetnik Českoslovaškega zunanjega ministrstva Šrom, tajnik romunskega poslanstva v Belgradu Geblesu, Českoslovaški tajnik zunanjega ministrstva Reisser, tajnik romunskega zunanjega ministrstva Ciniras, ataše Českoslovaškega zunanjega ministrstva Müller. Od naših odličnikov so prisostvovali vojni minister armadni general Mariš s soprogo, minister brez listine dr. Miha Krek, pomočnik zunanjega ministra Ivo Andrić, ljubljanski župan dr. Adlešič, naš poslanik v Pragi dr. Protič, naš poslanik v Bukarešti Dučić, svetnik zunanjega ministrstva Božić, šef protokola dr. Marinović s soprogo, šef kabineta zunanjega ministra Protič, in tajnik zunanjega ministrstva dr. Frangei.

Regent Horthy v Nemčiji

Njemu in njegovemu spremstvu povsod izkazujejo velike časti. - Paradni nastop nemške mornarice

Budimpešta, 22. avg. AA. DNB: Še pred odhodom v Nemčijo je Horthy podpisal ukaz, s katerim se za zastopnika predsednika vlade Imredya postavlja notranji minister Kerestesz-Fischer.

Berlin, 22. avg. AA. DNB: Včeraj zvečer je s posebnim vlakom prispel v Berlin madžarski regent Horthy. Velika množica ljudi mu je priredila slovesen sprejem. Danes bodo na slovesen način spustili v morje novo nemško križarko v Kielu. V sredo bosta Hitler in Horthy z ladjo »Aviso« naredila izlet do otoka Helgoland, nakar se bosta vrnila v Hamburg. Ob času Horthyjevega obiska v Kielu bo v pristanišču zbrano vse nemško brodogojstvo.

Na dnevnem redu bivanja madžarskega kraljevskega namestnika Horthyja v Nemčiji je tudi vojnja po kanalu cesarja Viljema na izvidniški ladji »Grille«.

Kiel, 22. avg. AA. DNB: V pristanišču se je vsidrala vsa nemška vojna mornarica. Na vseh ladjah plapolajo velike nemške in madžarske zastave. Med drugimi so v pristanišču ladje: »Gneisenau«, »Deutschland«, »Admiral Graf Spee« in »Admiral Scheer«. Dalje križarke »Schleswig-Holstein«, »Nürnberg«, »Leipzig«, »Köln« in »Königsberg«. Poleg teh ladij so se vsidrali številni rušilci in torpedovke, kakor tudi veliko število podmornic in mnoge pomožne ladje.

Hitler je snoči odpotoval v Kiel, kjer bo dočkal in sprejel Horthyja. Hitlerja spremlja med drugimi tudi minister Göttsels.

Regent Horthy je s svojim spremstvom s posebnim vlakom prispel na postajo Kielskega pristanišča ob 9. dopoldne. Na postaji so se nahajali Hitler z vsemi člani vlade, dalje glavni poveljnik suhozemske vojske general von Brauchitsch, veliki admiral von Räder, šef vrhovnega poveljstva vsenemške vojske general Keitel in drugi. Hitler se je pristržno pozdravil s Horthyem, nato pa Horthyevi soprog izročil šopek cvetja. Nato je Horthy v spremstvu Hitlerja pregledal častno četo nemških mornarjev. Ogromna množica ljudi je pristržno pozdravila madžarskega regenta. S postaje sta Hitler in Horthy krenila v pristanišče in se vkrcala na jahto »Nikse«. Prebivalstvo je priredilo obema navdušene manifestacije.

Člane zadnje avstrijske vlade

bodo klicali na odgovor. Miklas ne pride pred sodišče, ker sta njegova sinova bila v hitlerjevskih organizacijah

Berlin, 22. avgusta. AA (Havas) Zakon, po katerem bodo sodili odgovorne osebnosti v bivši Avstriji, predsednika republike Miklasa zaradi tega ne zadene, ker so se njegovi sinovi pred priključitvijo bavili z nacionalno-socialistično politiko.

K zakonu o odgovornosti članov bivših avstrijskih zveznih vlad in avstrijskih pokrajinskih vlad pristavljajo v merodajnih krogih tole tolmachenje: V toku proučevanja arhiva posameznih avstrijskih ministrstev, so našli ogromne količine obtežnega materiala. Ugotovili so veliko število primerov zavestnega kršenja najosnovnejših določil pozitivnega prava. Zaradi tega je bil tak nov zakon brezpogojno potreben. V poučenih krogih izjavljajo dalje, da je bilo ugotovljeno, da so nekateri sodelavci Schuschniggovega režima najbolj grobo kršili osnovne zakone s tem, da so

Svarilen glas vojaškega strokovnjaka

Japonski pohod na Kitajsko, kot Napoleonov v Rusijo - s podobnim koncem

London, 22. avgusta. AA. (Reuter). Major Linde-mann, bivši nemški vojni svetovalec maršala Čangkaj-ska, katerega so nedavno poklicali nazaj v Nemčijo, je danes pred odhodom v domovino rekel, da je japonski pohod na Kitajsko popolnoma enak nesrečni avanturi, ki jo je Napoleon doživel v Moskvi. Ta pohod se bo končal prav tako, kakor pohod Napoleona v Rusijo. Če ne bo prišlo do hitre japonske zmage, bo na Japonskem izbruhnila strašna revolucija.

Sovjetska letala preletela mandžursko mejo

Tokio, 22. avg. AA. (Havas) Agencija Domei poroča iz Hunčuna v pokrajini Tšientao, da je šest sovjetskih bombnikov ponovno preletelo vzhodno mandžursko mejo. Bombnike so točno opazili, ko so leteli nad Hunčunom. Letala so nekaj časa krožila v višini 500 m nad mestom, nato pa odletela v smeri proti Esti Soče. Po istem poročilu je neko drugo sovjetsko letalo okrog 10 letelo nad vzhodno mandžursko mejo in krožilo v višini 400 m nad neko točko, ki leži 7 km se-

vernovzhodno nad Heiko na južni obali reke Tjumen. Nato je isto letalo letelo 30 km vzdolž reke. Drugo sovjetsko letalo se je pojavilo 6 km vzhodno od Seigua na južni obali reke Tjumen. Letalo se je umaknilo, ne da bi vrglo kako bombo. Obe točki, ki so ju sovjetski letalci preleteli, sta na mandžurskem ozemlju.

Nekaj ugledna osebnost iz vojnega ministrstva je izjavila dopisniku Havasa, da pomenijo etalni izvidniški poleti sovjetskih letalcev nad obmejnimi ozemljem jasno izjavo Japoncev, ker je bilo šele pred nekaj dnevi podpisano premirje. Omenjena osebnost je izjavila, da bo japonska vlada zaradi tega v Moskvi protestirala.

Tokio, 22. avgusta, b. Japonski poslanik v Moskvi Sigemicu je imel včeraj daljši razgovor s sovjetskim komisarjem za zunanje zadeve Litvinovim. Šlo je za imenovanje komisije, ki bo izvedla končnoveljavno razmejitve pri Čangkulengu, kjer je prišlo do zadnjih sporov. Poročajo pa, da sta si stališči Japonske iz sovjetske vlade zelo nasprotujoči in da je malo izgleda, da bi prišlo do kakšnega resnega kompromisa.

Tokio, 22. avgusta. AA (DNB). Po službenih podatkih je več kot 400 ljudi našlo smrt pri zadnjih težkih vremenskih katastrofah v Koreji.

Franco odklonil predlog nevmeševalnega odbora

London, 22. avg. AA. Reuter: Uradni krogi izjavljajo, da angleška vlada še ni proučila note generala Franca, prevladuje pa prepričanje, da je med Francovimi zahtevami in stališčem odbora za nevmešavanje še zelo velik prepad. V Londonu poudarjajo, da barcelonska vlada nikdar ne bi pristala na to, naj se Francu prei, preden bi odšli prostovoljci iz Španije, priznajo pravice vojskujoče se stranke. Sedaj je najbolj važno to, kako preprečiti izgubljanje časa. Najbolj verjetno je, da bo angleška vlada od generala Franca zahtevala še nova pojasnila. Vsekakor pa vprašanje priznanja pravice vojskujoče se stranke ne more biti pogoj, ampak šele posledica umika prostovoljcev.

Listi poudarjajo dve glavni točki tega odgovora, in sicer: Zahteva, da se prizna Francu pravica bojujoče se stranke, ter drugič, enak umik prostovoljcev na obeh straneh, namesto proporcionalnega umika, kakor ga je predlagala angleška nota. »Times« misli, da je ta odgovor razočaral angleško javno mnenje. List pravi, da odgovor generala Franca po večini razumejo kot odklonitev angleškega načrta. List napoveduje, da bodo zahteve generala Franca našle na velik odpor in

da bo odbor za nevmešavanje zaradi tega prišel v neprijeten položaj. Diplomatski urednik »Daily Telegrapha« se boji, da bo pod takimi pogoji za Francijo prav težko obdržati pirenejsko mejo zaprto. »News Chronicle« pa pravi: »Odgovor generala Franca in vesti o novi italijanski intervenciji mora pomeniti samo eno, namreč, da je angleško-italijanski sporazum skoraj mrtve«.

Huda nevolja v francoskem tisku

Pariz, 22. avg. AA. (Havas) Pariški tisk se bavi z odgovorom generala Franca na angleški načrt o umiku prostovoljcev iz Španije. »Jour« piše: Dejansko je mogoče priti do sporazuma, ker večina vlad, izvzemši moskovske, priznavajo upravičenost zahteve nacionalistične Španije, da se ji priznajo pravice bojujoče se stranke. Svečana potrditev nezavisnosti nacionalistične Španije do tujemeljstva bi naredila konec glasovom o neki tuji zasedbi Balaerov in važnih postojank v Maroku. List »Ordre« pa gleda na ta odgovor čisto drugače: General Franco ni dal niti dejanskega, niti navideznega zadoščenja Chamberlainu. Če španski general kaže toliko prezira do ideje, izražene v angleškem načrtu, potem mora biti prepričan v svoje prijatelje. »Populaire« pa pravi: Niti Francija niti Anglija ne moreta pristati na to, da ostaneta v ponižujočem položaju, v katerega ju je pripeljal odgovor generala Franca. Takoj je treba odpreti pirenejsko mejo.

Grki na IX. balkanijadi

Belgrad, 22. avgusta. AA. Grška lahkoatletska zveza je obvestila organizacijski odbor za IX. balkanske igre, da zastopstvo grških lahkoatletov še ni setavljeno. (Po pisanju grških časopisov bo zastopstvo dokončno znano šele dva dni pred tekmovaljem). Grško zastopstvo bo po vsej priliki izgledalo takole: 100 m Celaris, Pilavidis; 200 m Lambrakis, Andreadis; 400 m Karageorgos, Andreadis; 800 m Stratakos, Velkopulos; 1500 m Velkopulos, Armanitis; 5000 m Armanitis, Nicas; 10.000 m Ragazos, Varcakis; maratonski tek Kiriakides, Ragazos; 110 m zapreke Mantikas, Skiadas; 400 m zapreke Mantikas, Skiadas; Skok v daljavo Lambradis, Eleftriadis; skok v višino Lekazas, Pantazis; triskok Palamiotis, Lambrakis; skok s palico Tanos, Travlos; Met krogel Stefanakie, Dimitropulos; met diska Silas, Floros; met kopja Papageorgiu, Metaxas; kladiivo Dimitropulos, Petrapulos; 4000 m z zaprekami Cukalas. Za balkansko štafeto (800×400×200×100 m): Stratakos, Andreadis, Sakelariu, Lambratis. 4×400 m: Karageorgios, Stratakis, Andreadis, Mantikas. — Maratonski tek 42.195 km bodo tekli tekači na prosti Indija—Belgrad.

Posebne znamenke

Belgrad, 22. avg. m. Ob priliki devete balkanijade, ki bo v Belgradu 16., 17. in 18. septembra, bo izdalo pošto ministristvo posebne znamenke, izdelane v vrednosti po 50 par, 1 din, 1.50 din in 2 din. Slike bodo predstavljale razne olimpijske igre. Znamke bodo stale še enkrat toliko, kakor je na njih naznačeno. Emisija teh znamk bo znašala 150.000.

Minister Cvetković v Dubrovniku

V nedeljo je podružnica JUGORASA v Dubrovniku priredila velik delavski shod, katerega se je udeležilo veliko delavcev iz okolice, Hercegovce, Boke Kotorske in Cavtata, največ pa seveda iz Dubrovnika in Gruža. Avionom Drag. Cvetkovića, ki je prišel na shod z avionom, so v dolgem spredu peljali z letališča na zborovališče, kjer je kot slavnostni govornik govoril o izboljšanih socialnih razmerah, ki so po eni strani blagodejna posledica splošnega izboljšanja v gospodarstvu, po drugi strani pa nujen sad najnovejših socialnih zakonodaj. O organizaciji Jugorasa je dejal, da ima že nad 180.000 članov in to število še z vsakim dnem raste. Po shodu je krenil v mesto velik spredu z novo zastavo Jugorasa na čelu, ki jo je dubrovniški podružnici podaril gosp. Sokolović, tajnik mestnega odbora JRZ v Dubrovniku. Minister Cvetković pa je v dubrovniški mestni hiši sprejel številne deputacije, ki so ga seznanile s socialnimi potrebami teh krajev.

Zborovanje učiteljev v Zagrebu radi hrupa razpuščeno

Zagreb, 22. avg. b. Danes ob 9 se je nadaljeval v Zagrebu kongres Juoslov. učiteljskega združenja. Zborovanje se je nadaljevalo v zelo napetem ozračju in je doseglo vrhunec zlasti pri blagajniškem poročilu. Takrat je prišlo do takšnega viharja protestov in razbijanja, da je navzočim policijski komisar dr. Kunc razpustil zborovanje. Učitelji so zapeli nato državno himno. En del učiteljev je odšel in položil venec na grobove hrvatskih velikanov.

Osebnostni

Belgrad, 21. avg. m. Upokojena je Babnik M., učiteljica v Ljubljani. — Napredoval je v 5. pol. skup. Ivan Selan, statistični inšpektor pri državni statistiki v Belgradu. — Iz Nisa je premeščen na finančno ravnanstvo v Novem Sadu E. Kranjec, računski kontrolor 7. pol. skup. — Iz carinarne v Prahi je premeščen k carinarici v Bos. Brod Švajcer Ciril, carinski kontrolor 7. pol. skup. — Pri ravnanstvu državnih železnic v Zagrebu je napredoval v 6. pol. skup. Dragutin Jug, viši kontrolor.

H konferenci Male zveze na Bledu

Predsednik vlade dr. Stojadinović, češkoslovaški zunanji minister dr. Krofta in romunski zunanji minister Petrescu Comnen na železniški postaji Lesce po prihodu posebnega vlaka. Na desni naš vojni minister armadni general Marič

Fantje in dekleta v narodnih nošah pozdravljajo na postaji Lesce došla zunanja ministra dr. Krofta in Petrescu Comnena

Tovarnar J. Kirbiš — 60 letnik

Celje, 23. avgusta.

Danes obhaja znani celjski pekovski mojster, trgovec in tovarnar g. Josip Kirbiš svojo šestdesetletnico. 23. avgusta 1878. je zagledal luč sveta na trdni kmetiji svojega očeta na Jurjevu pri Ptujju. Ze kot mlad fant je čutil veselje do pekovske obrti. Šel je v Ptuj, kjer se je izučil in ostal nekaj časa kot pekovski pomočnik. Nato je odšel v Gradec, da se izobrazi v svoji stroki. Tu je končal podčastniško šolo, nato pa je bil premeščen v Bosno, kjer je služboval kot narednik vodnik. Po kratkem bivanju v Dobrni se je l. 1905. preselil kot samostojen pekovski mojster in trgovec v Celje, kjer je kupil nasproti Narodnega doma pekarno g. Regule. Pekarno je temeljito preuredil in tehnično opremlil z vsemi potrebnimi modernimi stroji za izdelavo peciva in keksov na veliko. Po prihodu v Celje je ustanovil pekovsko zadrugo v Celju, katere predsednik je bil dolgo let. Združenje pekovskih mojstrov ga je v znak hvaležnosti njegovega neumornega dela za združenje imenovalo za častnega predsednika. G. jubilar pa ni znan samo pri nas, poznajo ga preko naših mej, saj njegova izvozna trgovina slovi v vseh sosednjih državah kot solidna trdka. L. 1930. je z lastnimi sredstvi zgradil v Ipavčevi ulici sodobno urejeno tvornico kvasa, sladov in kanditov.

Gospodu jubilaru, ki je dolgoletni naročnik »Slovenca«, k lepemu jubileju iskreno čestitamo vsi Celjani!

KINO SLOGA Tel. 27-30

Danes ob 16., 19.15. in 21.15. uri.

Usodni dijamant

Naš voditelj, notranji minister dr. Anton Korošec, sredi slovenskih obrtnikov na taboru v St. Vidu
Foto Justil, Ljubljana

blagemu in dobremu Schichtovemu terpentinovemu milu, ki odpravi temeljito vsako nesnago. Schichtovo terpentinovo milo uživa svoj sloves pri milijonih gospodin in si je pridobilo njihovo popolno zaupanje, kajti perilo oprano s tem milom, ostane dolgo časa kot novo.

SCHICHTOVO TERPENTINOVNO MILO
pere bleščeče belo

Naše nedeljske prireditve

Jakličeva slavnost v Dobrem polju

V nedeljo popoldne se je zbralo v Dobrem polju več tisoč ljudstva, ki je prihitelo od vseh strani počastiti velikega sina slovenskega naroda rajnega Franceta Jakliča, ki bodo Dobrepoljci njemu na čast postavili nov velik dom, ki naj bi služil za prosvetne in tudi karitativne namene. — Mladina velikolaškega okrožja je tega dne ob tej priliki priredila v Dobrem polju svoj veliki nastop.

Ob dveh popoldne je po prihodu kočevskega vlaka z videmske postaje krenil proti Vidmu velik spreved, v katerem je korakalo do 500 naše mladine, deloma v krojih, deloma v civilni obleki. Poleg mladine je šla velika vrsta konjenikov in narodnih noš ter stotine drugega ljudstva. Nato so bile v župni cerkvi pete litanije, nakar se je vsa tisočglava množica zbrala na stavbišču, kjer že stoji temeljni zidovi nove mogočne zgradbe. Ribniški dekan g. svetnik Skubic je v ornatu imel velik cerkven govor, ki je v njem duhovito označil duhovni in častni pomen današnjega dne za vso dolino. Po govoru je domači župnik g. svetnik Merkun prebral listino, ki so jo vzdali v vogelni kamen nove zgradbe. Ko je g. dekan Skubic slovesno blagoslovil temeljni kamen in zazidal listino, je bila cerkevna slavnost končana, nakar se je spreved razvrstil na telovadišče.

Tisoči so napolnili obširni telovadni prostor, mnogo sto ljudi pa je še od zunaj gledalo in poslušalo. G. svetnik Merkun je uvodno pozdravil vse navzočne množice, zlasti pa navzočne hčerke in sina ter sorodnike pokojnega Fr. Jakliča, kakor tudi vso zbrano mladino. Posebej je še pozdravil zastopstvo Slomske družbe, ki je v večjem številu prihitelo na slavnost v spomin svojega ustanovitelja. Imenoma je pozdravil soborca rajnega Jakliča g. banovinskega šolskega nadzornika Ivana Štruklja.

Po uvodnih pozdravih je v imenu občine pozdravil ljudske množice videmski župan g. Strnad, nakar je spregovoril g. nadzornik Štrukelj, za njim pa v imenu kočevske Slovenske Straže g. nadzornik Peterlin. V imenu velikolaškega okrožja fantovskih odsekov je pozdravil brat Petrič. Ko je govoril še urednik Kremžar o delu pokojnega Franca Jakliča, je bilo zborovanje končano, nakar je sledil telovadni nastop. Nastopila je mladina iz Kočevja, Ribnice, odkoder je prišlo 70 fantov poleg mnogo drugih, iz Velikih Lašč, Dobrega polja, Šmarji in Žalne. Prišli pa so moške in fantje tudi iz oddaljene Stične. Nastopilo je s prostimi vajami 60 mladcev in 30 mladenk, 70 članic, 45 deških naraščajnikov, 30 naraščajnic iz Dobrega polja in 20 naraščajnic iz drugih odsekov, dalje je nastopilo pri prostih vajah 70 članov. Na bradlji je nastopilo 10 članov, na drogu pa 11. V skokih v višino, daljavo in s palico sta se zlasti merila odseka iz Ribnice in Šmarji ter je vso telovadbo ljudstvo z napetim zanimanjem spremljalo. Bil je lep nastop mladine, s katerim je moral vsakdo biti zadovoljen. Vsega skupaj je pri telovadbi nastopilo 340 telovadcev in telovadk.

Vsa prireditve je bila nad vse posrečena in je bila častna za vse sodelujoče, kakor za vso dobrepoljsko dolino, ki je tako lepo počastila spomin svojega rojaka in velikega Slovenca Franceta Jakliča.

Belokranjska mladinska prireditve

Za uvod v veličastni dan belokranjske mladine je bila na predvečer slavnostna akademija. Po hribih tostran Gorjancev in Mirne gore pa so zagoreli kresovi.

Metlika in vsa Bela Krajina se je prebudila v krasno poletno jutro, ki je kar izzivalo na usta smeh in vrisk. Proti devetim so se začele polniti ceste proti Metliki. Okrašeni vozovi in avtomobili so prehiteli kolezarje in pešce in pozdravljanja ni bilo ne konca ne kraja. Pred prihodom vlaka so se zbrali na postaji domači fantje in dekleta, da sprejmejo došle brate in sestre ter goste. Med slavnostnim pritrkavanjem metliških zvonov so se zbrale množice ob lepo okrašenem oltarju pred cerkvijo, kjer je imel cerkveni govor g. pr. Šavora. Pri sv. maši, ki jo je daroval metliški prošt. g. dr. Dostal, je pod vodstvom organista g. Pahorja vse ljudstvo pobožno prepevalo cerkvene pesmi in a himno »Povsod Bogal« je bil cerkveni del tabora končan.

Zborovanje je pričel predsednik pripravljene odbora župan g. Nemančič, ki je pozdravil odličnike in vse navzoče. Vdanostne brzojavke Nj. Vel. kralju Petru II., Nj. Vis. knezu namestniku Pavlu, voditelju dr. Antonu Korošcu, škofu dr. Gregoriju Rožmanu in banu dr. Natlačenu so bile z viharimi ovacijami naslovljenec sprejete in odposlane. Prav tako so bile došle pozdravne brzojavke dr. Korošca in dr. Natlačena predmet ponovnih manifestacij zvestobe belokranjskega

ljudstva svojim voditeljem. Zborovanje je pozdravil g. prošt dr. Dostal, ki je poudaril, naj slovenska mladina polaga zaupanje v rešitev iz vseh časovnih stisk in neprilik v božjo pomoč in pa v lastno delo. — V imenu belokranjskih katoliških dijakov je pozdravil akademik Tone Berkopec.

Akademik Cuješ je poudaril potrebo narodno obrambnega dela, g. p. Šavora pa je dal zborovalcem na pot misel: Slovenski zemlji hočemo ostati zvesti, ljubiti in negovati svoj jezik in s tem prispevati k mirnemu in složnemu sožitju bratov v veliki jugoslovanski državni skupnosti. Po večminutnem vzklikanju Jugoslaviji in kraljevskemu domu je godba zaigrala državno himno, nato pa je zborovalce pozdravil še g. Plut Martin, predsednik belokranjskega okrožja FO in s pesmijo »Hej Slovenci« je bilo dopoldansko zborovanje končano.

Ko so se množice že razhajale, da se po opoldanskem okrepčilu popoldne vrnejo na telovadišče, se je pripeljal pokrovitelj, ljubljanski župan dr. Juro Adlešič v spremstvu kanonika g. Klinarja in svetnika g. Svetela. Pozdravil se je s prireditelji tabora in obžaloval, da zaradi nujne zadržanosti ni mogel priti že na zborovanje. Okrog pol dneva je obiskal ljubljansko kolonijo, kjer so mu deklice ponovile točke iz akademije, ki so jih izvajale prejšnji večer, posebno še posebej njemu namenjeno »Belokranjsko rapsodijo«.

Po popoldanskem opravi v župni cerkvi so se začeli zbirati ljudje na telovadišču na Vereju, kjer je bil javni nastop, ki je prav lepo uspel. Po nastopu pa se je razvilo prijateljsko veselje na komendskem dvorišču.

Kmečki dan v Škojji Loki

Že v soboto zvečer so zagoreli po vrhovih poljskih in selških hribov številni kresovi. Zavedni Zminčani so sami prižgali deset mogočnih kresov. V Prosvetnem društvu v Škojji Loki pa so fantje in dekleta gasilske čete Godešič igrali Meškovo dramo »Pri Hrastovih«.

V nedeljo jutraj je Škojja Loka vsa oživila. Že ob 8 so se začele zbirati skupine zavednih kmetov peš in na vozech in ko se je ob 9 začel z Lahovega klanca ob Evharističnem križu pomikati slikoviti spreved, se je nabralo v sprevedu in špalirju več tisoč ljudi. Na čelu spreveda je jездil konjenik v narodni noši z državno zastavo. Sledili so fantje v narodnih nošah na konjih, kolezarji, godba Ljubnik, krasna zastava Kmečke zveze in za njo člani glavnega odbora s podnačelnikom Štrcinom. Izredno lep je bil pogled na skupino mladinske kmečke zveze Zminec. Dekleta so nesla prapor M.K.Z. Zminec, obdana od skupine 30 otrok, za zastavo pa njim boter in botrica ter močna četa zminških fantov. Sledila je krasna skupina gruntarske oheeti, vse na vozech, ki so jo predstavljali po večini člani in članice Stare Loke. Narodne noše in kmečka dekleta so zaključila to skupino. Godba Selca, katero vodi poštvovalni župan in svetnik Kmečke zbornice Matija Megušar, je otvorila novo skupino zavednih kmetov občine Selca, v kateri so se postavili zlasti Bukovščani z ohceljo na vozu z baškim, ki so ga pripravili škojfeljski kmetje. Sledilo je več sto gospodarjev za posameznimi napisnimi tablicami. V sprevedu je bilo zastopanih 12 kmečkih zvez. Spreved, ki so ga zaključile skupine na vozech, je, obdan od špalirja več tisoč ljudi, krenil na Spodnji trg, skozi Karlovo ulico na Mestni trg, kjer so na častni tribuni bili zbrani okrajni načelnik Mahnič v zastopstvu okr. načelnika Kalka, zastopnik komandanta polka kapitan Pišler, župan Zihel, član banskega sveta Planina in predsednik K. Z. Javorje Gartner.

Župnik g. Podbevsek je nato blagoslovil zastavo M.K.Z. Zminec. Gospod župnik je imel lep nagovor in nato sv. mašo. Po sv. maši je predsednik okrajne Kmečke zveze dr. Leon Kocijan začel zborovanje. Odposlani so bili brzojavni pozdravi Nj. Vel. kralju, ministru dr. Korošcu, ministru dr. Kreku in banu dr. Natlačenu. Sledil je govor selškega župana Megušarja, ki je prepričevalno poudaril potrebo kmečke organizacije v okraju. Navdušeno je bil sprejet govor poštvovalnega predsednika M.K.Z. Zminec Klobovsa. Podpredsednik Kmečke zveze župan Štrcin iz Komende, prvoboritelj za pravice kmečkega stanu, je ponovno poudaril važnost nepolitične stanovske organizacije slovenskega katoliškega kmeta. Po pozdravu župana Zihelja je bilo zborovanje zaključeno, nakar je spreved krenil na prostor sportnega kluba. Sprevedu se je pričakovano priključil minister dr. Miha Krek, ki je počastil zborovanje, dasiravno je moral biti že popoldne v Laskem in je pravkar prispel od mladinske prireditve v Trbojah. Ljudstvo je gospoda ministra navdušeno pozdravilo. Na sportnem igrišču je imel gospod minister lep govor.

Ob 3 popoldne se je zbrala štiridesetoglavna množica ljudi na veliki tomboli, kjer so večino glavnih dobitkov zadeli kmečki ljudje škojfeljskega okraja.

Kaj pravite?

Veliko storijo pri nas Slovenci v zadnjem času za lepo ureditev naših vasi in ohranitev vseh lepoteh ter starinskih prein v njih. Ne le misel na »tujski promet«, marveč lastno domatijsko spoznanje nam to narekuje. Vidimo pa, da je vendar še premalo preskrbljeno za varstvo zunanje podobe naših vasi. Primer: v Slovenski krajini so ena najlepših ravninskih vasi Bělinci med Lendavo in Šoboto. Poleg lepega trga okoli cerkve je bil še lep manjši trg nasproti vходу v graščino — tik ob glavni cesti, z mikavnim pogledom na potok in visoko drevje v parku. Pa je ta prostor bil na poti vsakim »očelom« *in so pričeli delati na tem mestu javno tehniko. Ugovori domačega izobraženstva ne zaležejo nič, zato vprašujemo oblast, ali zoper tako nesodobno samovoljo ni leka? Zlasti, ko imamo primernejšega prostora dovolj! In prinašamo ta morda zakoltni primer v javnost, da se določi neko pravilo za slovensko vas, ki ga ne bo smel kršiti nihče!*

Kaj pravite?

Smeli podvigi mednarodne špijonaže v napetem vefilmu

Vojna špijonov

Renée Saint-Cyr
Premiera Kino Matica
ob 16., 19.15 in 21.15 uri

Koledar

Torek, 23. avgusta: Srce Marijino. Filip Benčič, spoznavalec.

Sreda, 24. avgusta: Jernej, apostol; Plolomej, škof.

Novi grobovi

† V Ljubljani so umrli: gospa Marija Pokovec, roj. Markoli, soproga posestnika. Pogreb bo danes ob pol 5 popoldne. — Ga. Ivanka Knific, vdova po trgovcu in posestniku, mati znanega podpolkovnika v pok. Emila Knifica in Jeanette Foedransperg, profesorice drž. konservatorija. Pogreb bo v sredo ob pol 5 pop. — Ga. Gnezda Frane, višji kontrolor drž. žel. v p. Pokopali ga bodo v sredo ob pol 3 popoldne.

† V Ptujju je umrl gospod Alojzij Preve, skladiščnik pri tvrdki Schwab. Pogreb bo v sredo ob 4 popoldne.

† V Ljutomeru je zapustila ta svet gospa Amalija Glavnik roj. Božič, soproga preglednika fin. kontrole v p. Pokopali jo bodo danes pop.

† V Lescach je mirno v Gospodu zaspal gosp. Andrej Kapus, oče g. župnika Jožefa Kapusa v Leskovcu. Star je bil 77 let.

Naj jim sveti večna luč! Zalujočim pa naše iskreno sožalje!

— Bodoče matere morajo paziti, da se izognejo vsaki lenivi prebavi, posebno za prtijsko uporabo naravne »Franc-Josefove« *grenke vode. »Franz-Josefova«* voda se lahko zavziva in učinkuje že po kratkem času brez neprijetnih pojavov. Reg. po min. soc. pol. in n. zdr. S-br. 15.485. 25. V. 35.

— Odkritje spominske plošče pisateljici Ani Wambrechtsamerjevi na Planini. V nedeljo, dne 21. avgusta se je odela Planina pri Sevnici v praznično obleko. Prostovoljna gasilska četa je pod spretnim vodstvom šolskega upravitelja gosp. Grudna zbrala sredstva za spominsko ploščo pisateljici Ani Wambrechtsamerjevi ter jo v nedeljo odkrila na rojstni hiši pisateljice. Prekrasen dan je kronal skromno, a tembolj pristrčno slovesnost. Od blizu in daleč so prihiteli na Planino častilci pokojne pisateljice. Njene matere, ki zaradi bolehnosti ni mogla na proslavo, je zastopal stric pokojne pisateljice g. Rožanc iz Ljubljane. Popoldne je domača gasilska četa uprizorila na prostem ljudsko igro: »Za staro pravdo«, katero je Planinčanom napisala Ana Planinska. Pozorišče pred cerkvijo je bilo prav primerno. Godba salezijancev iz Radne pri Sevnici je ves dan dovršeno sodelovala pri tej prireditvi.

— V nedeljo, dne 4. septembra, vsi v Dobriču na otvoritev Baragovega doma in na mladinski tabor, ki ga priredijo dolenski okrožja FO in DK. Litanijske bodo ob 13 in ne ob 15, kakor je bilo pomotoma objavljeno v nedeljskem »Slovenec«. Z obilno udeležbo pokazimo, da nam je rojstni kraj škofa Barage pri srcu!

— Krasen ognjemot o priliki beneške noči preteklo nedeljo na Bledu je organizirala tvrdka Fr. Stupica v Ljubljani.

— Slovensko kat. akad. starešinstvo opozarja vse člane na idejno zborovanje, ki bo v nedeljo, 28. avg. 1938 na Bledu, po že objavljenem sporodu. Ker bodo sklepi načelne važnosti, prosimo vse gg. tovariše, da se zborovanja sigurno udeležijo. — Odbor.

— Ravnateljstvo dijaškega semenišča v Mariboru in poziva dij.-semeniščane, da takoj pošljejo dokumente in denar za vpisnino in šolnino, da jih more vodstvo zavoda vpisati na držav. klasični gimnaziji kot redne učence. Vsi podatki glede vpisa so objavljeni v letnem poročilu drž. klasične gimnazije za šol. l. 1937-38. Vpis v prvi razred bo 3. sept. t. l. Za vpis so pri novincih potrebni sledeči dokumenti: krstni list, šolsko spričevalo, na katerem je potrjeno, da je kandidat z uspehom opravil sprejemni izpit in potrdilo davčne uprave o višini neposrednih davkov za odmero šolnine. V zavod naj pridejo gojenci dne 11. sept., ker bo 12. sept. otvoritvena služba božja.

— Redno vpisovanje v trgov. učilišče »Kristofor učni zavod«, Ljubljana, Domobranska c. 15 je vsak dan dopoldne in popoldne. Zavod je priznan od kr. banske uprave in ministrstva trgovine in industrije ter organiziran kot redna enoletna trgovska šola. Učence(ke) pripravljajo za vsakovrstno pisarniško službo. Tudi veljajo izpričevala kot dokaz dovršene vajeniške dobe in eno leto in pol pomočniške prakse, zato se lahko odpravi lastno trgovsko podjetje ob zadostitvi ostalih zakonskih predpisov. Zavod je največji in najmodernejše opremljen te vrste. Vse informacije, šolska izvestja in poročila s slikami daje ravnateljstvo brezplačno pisмено ali osebno.

— Vskri tabor ob in fantov na Limbarski gori bo priredila na Mali Šmaren moravska dekanija. Ob desetih ob sv. maši s pridigo, po sv. maši procesija okrog cerkve in pred cerkvijo tabor. Može in fantje, ta dan je vaš, zato pridite, da se bomo pogovorili o velikih nalogah našega časa.

— Razstava psov na Ljubljanskem velesejmu dne 1. in 2. septembra 1938. Opozarjamo ponovno, da se v dneih 1. in 2. septembra vrši IV. državna razstava psov vseh pasem. Iz dosedanjih prijav je razvidno, da bodo topot razstavljeni psi, ki jih še na nobeni ljubljanski razstavi nismo videli. N. pr. bo razen psa, ki je bil 25-krat odlikovan, razstavljen tudi domač pes, ki je dosegel mednarodni šampionat v lepoti. Prijave se sprejemajo najkasneje do četrtka, dne 25. avgusta, pri Jugoslovanskem kinološkem savezu, Ljubljana I, Cesta v Rožno dolino 36, tel. 23-55.

— Pri zaprtju, motnjah v prebavi vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec naravne »Franz-Josefove« *grenčice.*

— Gostilničarsko poučno potovanje v Švico. Državna gostilničarska zveza priredi z avtobusom 12-dnevni poučni izlet skozi Dolomite v vse za turizem važnejše kraje Švice in Tirolske. Odhod iz Ljubljane 10. septembra. — Celokupni stroški znašajo za osebo 3150 din. Prijave sprejema Gostilničarska zveza v Ljubljani.

— »Naše gobe«. Tako je naslov poučni knjižici, ki obsega 81 vrst raznih gob, ki rastejo po naših krajih, in ima navodila za spoznavanje strupenih in užitnih gob, kako rastejo, kako jih nabiramo, sušimo za lastno porabo, kako za izvoz in kaka pripravljajo naše

kuharice iz gob okusne in tečne jedi. V knjižici je 81 barvnih slik, kar omogoča slehernemu nabiralcu gob, da takoj loči strupene od užitnih. Knjižico je spisal strokovnjak Ante Beg in etane vezana 50 din. Same slike, nalepljene na dveh kartonih, pa 100 din. Po izdatnem deževju zadnjih dni lahko pričakujemo, da bo letos dovolj gob in bodo nabiralci prišli na svoj račun. Saj je goba postala v teh dragih časih hrana najširših plasti naroda, saj jih nabira in suši ali za lastno porabo ali za izvoz vse — staro in mlado. Seveda je treba pri tem delu vedno paziti, kakšna je goba — ali užitna ali strupena. To pa se najlaže preprča vsak, ako točno pregleda opis dotične gobe in pogleda sliko, iz katere je razvidno ali je strupena ali užitna. Strupene imajo enega ali dva križca, užitne pa so brez križca. Knjižica se naroča v Jugoslovanski knjižnici v Ljubljani.

— Za temeljito trgovsko izobrazbo skrbi Trgovsko učilišče in stenografski inštitut Robida, Ljubljana, Trnovska ul. 15. Vpisuje vsak dan.

— Zapadlost plačilnih nalogov. Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani opozarja p. n. delodajalce, da poravnajo plačilne naloge, ki so jim bili te dni dostavljeni v zakonitem roku. Urad ne opominja k plačilu, tudi ne pošilja izveščkov, ker mora svoje upravne stroške znižati. Likvidnost urada mora biti brezpogojno varovana, zato se uvede prisilna izterjava, čim plačilni nalog ni poravnani v zakonitem roku. Ugovori proti predpisu ne odlagajo dolžnosti plačila.

Danes premiera!

Film v češkem jeziku!

Prekrasen film o nepreglednih stepah, očarljivih ruskih romaneah, o ljubezni in mladosti po romanu A. M. Ostrovskega.

Kino Union

Sibirske noči

Telefon 22-21.

Glavne vloge: A. Velecky, O. Augustova in H. Vittova.

Danes ob 19.15 in 21.15

Augustova in H. Vittova.

— Državno priznani Enoletni trgovski tečaj pri trgovskem učnem zavodu v Ljubljani, Kongresni trg 2 (prostor Dopsine trgovske šole), vpisuje dnevno od 9 do 12 in od 4 do 6 ure popoldne. Tečaj je priznan prvovrstni. Izpričevala o zaključnem izpitu tega tečaja služijo absolventom kot dokaz redno dovršene vajeniške dobe in poldruga leta pomočniške prakse v trgovinski obrti. Zavod razpolaga z zares odgovarjajočimi, velikimi učilnicami in zbirkami ter ima edinstveno lego v središču mesta. Vodstvo in učno osebje je kvalificirano, pouk vzoren. Vsa pojasnila daje vodstvo zavoda brezplačno.

Ljubljana

Iveča skupina okrog 200 slovenskih izseljencev iz Francije pride jutri v sredo zjutraj ob tričetrt na devet na kratek obisk svoje domovine pod vodstvom izseljenškega duhovnika g. Švelca in izseljenškega učitelja g. Jankoviča! Družba sv. Rafaela jim bo priredila slovesen sprejem, na katerega vabimo zlasti vsa delavska društva.

I Vsem društvom in organizacijam v Ljubljani. Mestno poglavarstvo v Ljubljani sklicuje sestanek glede proslave rojstnega dneva Nj. Vel. kralja Petra dne 6. septembra. Sestanek bo v petek, 26. t. m., ob 10 v veliki magistratni dvorani. Mestno poglavarstvo vabi s tem zastopnike vseh narodnih, prosvetnih, bojevnih, telesno-vzgojnih in gasilskih društev, da se važnega sestanka zanesljivo udeležijo. Posebna vabila ne bodo razposiljana.

I Mestna ženska realna gimnazija (mestni licej) v Ljubljani. Popravni izpiti po razporedu na šolski deski. Vpisovanje domačih učencek bo dne 2. septembra od devetih do enajstih v janskih razredih. Vpisovanje gojencek z drugih zavodov dne 3. septembra dopoldne v ravnateljevi pisarni. (Krstni list in zadnje spričevalo z odhodnim dovoljenjem!) Začetna služba božja bo v nedeljo, 11. septembra ob osmih v stolnici. Po maši objava urnika na zavodu. V ponedeljek, 12. septembra, reden pouk.

I Trgovski tečaj na liceju. Vpisovanje 10. septembra od devetih do enajstih v prilici mestne gimnazije. Pogoji za sprejem: 1. Uspešno opravljena mala matura ali završni izpit na meščanski šoli. 2. Uspešno opravljen pismeni sprejemni izpit iz slovenščine, računstva in nemščine (diktat). Dan, uro in kraj sprejemnega izpita izvedo kandidatke pri vpisovanju. Enoletni trgovski tečaj na liceju je last mestne občine ljubljanske, priključeno mestni gimnaziji, obstoji že 39. leto in ima pravico javnosti. Poučujejo izprašani strokovnjaki.

I Počitniška kolonija mestne občine ljubljanske v Poljanah nad Škofjo Loko. Kolonisti iz Poljan se vrnejo v Ljubljano v sredo, dne 24. avgusta, in sicer v dveh skupinah: oni, ki so se odpeljali v kolonijo s prvim avtom. dosepejo dopoldne ob 10.15, ostali pa ob 14.15. Starše kolonistov vabi mestno poglavarstvo, da pridejo k sprejemu svojih otrok pred Mestni dom.

Nočno službo imajo lekarne: mr. Sušnik, Marji trg 5; mr. Kuralt, Gosposvetska cesta 4, in mr. Bohinec ded., Rimska cesta 31.

Maribor

m Gradivo za zimske prospekte. Tujsko-prometna zveza v Mariboru pripravila za letošnje zimske sezono izdajo splošnega zimskega prospekta za Slovenijo in posebnega zimskega prospekta za Pohorje. Oba prospekta bosta bogato ilustrirana. Tujsko-prometna zveza prosi fotomaterije, da ji dajo na razpolago dobre zimske posnetke s področja bivše mariborske oblasti. Tujsko-prometna zveza bo odgovarjajoče gradivo primerno honorirala. Posnetki naj se pošljejo do konca avgusta.

m »Ljudski oder« *je sestavil načrt za novo sezono, ki se pričinja že 11. septembra. Na repertoarju so sledeča dramska dela, ki se bodo v teku zime igrala: »Zakleti grade«, »Kralj z neba«, »Deseti brate«, »Vrtnice«, »Igra apostolov«, »Četrta božja zapoved«, »Iznenadenje«, »Rožni venec«, »Pasijon«. Ponovila se bo tudi »Miklova Zala« *in veseloigra »Tisoč vozlov«. Za otroke se bo igrala ljubka otroška igrice »V Indijo Koromandijo«. Kot otvoritvena predstava se uprizori »Deseti brate« *dne 11. septembra, ko slavi Ljudski oder svojo 15. letnico.***

m Ustanovitev plavalnega kluba. Za petek dne 26. avgusta t. l. je sklican ustanovni občni zbor »Mariborskega plavalnega kluba«. Zbor bo v lovski sobi hotela Orel.

m Kontrola nad nesolidno sadno trgovino. V Mariboru se snuje poseben kontrolni odbor, ki bo zbral podatke o vseh primerih nesolidnega poslovanja v sadni trgovini. Odbor bo nato o vseh teh primerih informiral sadjerejce. Ustanovitev takega odbora je res že nujno potrebna, da se končno izločijo iz sadne trgovine vsi nesolidni elementi, ki so povzročili našim sadjarjem že toliko škode.

m Golob pismošojca se je zaletel v Mariboru k neki stranki, ki ga je izročila policiji. Golob je prišel iz neke sosedne države. Policija ga je oddala vojaškemu poveljstvu.

m Slinavka v mariborski okolici. Prva slinavka v mariborski okolici se je pojavila v Bohovi pri Mariboru. Najbrž so jo prinesli k nam hrvaški prašiči.

m Avtomobilska nesreča se je pripetila v Slivnici tik slivniškega ribnika. Ravnatelj družnice ljubljanske kreditne banke g. Stergar se je hotel izogniti z avtomobilom nekemu kolesarju, pri tem pa je avto prehitel zavrl, da ga je vrglo v občestni jarek. Avto se je precej poškodoval. Potniki pa so k sreči odnesli zdravo kožo.

m 17letnik pred sodiščem. Pred sodnikom-podredcem se je zagovarjal večeraj zaradi usmrtnice zaradi malomarnosti neki 17letni posestniški sin od Sv. Treh Kraljev. Dne 15. februarja se je v Portiču igral s svojo staro, s šibrami nabito pištolo, orožje pa se je sprožilo ter je strel zadell posestniškega sina Ivana Vrbnjaka v trebuh. Vrbnjaka so prepeljali v mariborsko bolnišnico, kjer pa je kmalu umrl. Sodnik je fanta odpustil na preizkušnjo za dobo enega leta domov.

m Otrok se je zadušil. V »Ponedeljskem Slovencu« *smo poročali o sumljivi smrti majhnega otroka, katerega je pripeljala neka ženska pred hišo A. Laknerja na Fali ter ga je pustila tam v zibelki. Otroka so*

kmalu našli mrtvega. Zdravniška preiskava je ugotovila, da se je otrok, ki je nezakonski sinček Ivane Magerl, zadušil. Notranje organe je zdravniška komisija poslala na kemično preiskavo v Ljubljano.

Celje

c Vstopnice za koncert pevovodij, ki bo drevi ob pol 9 v dvorani Ljudske posojilnice, so v prodaji v Sloimskovi knjižnici. Obenem z vstopnico dobi vsak tudi program. Pevski zbor pevovodij je eden iz najmočnejših in najboljših moških zborov. Med njimi sodeluje tudi prof. Močan Mirko, ki je več let vzorno vodil celjski »Zvon«. Koncert vodja g. inspektor M. Bajuk in prof. Matija Tome.

c Začetek duhovnega zborovanja bo v četrtek ob 10 dopoldne v optakihi dvorani.

c Clanski sestanek ZSD bo drevi ob 6 v Domu v Samostanski ulici. Na programu predavanje g. dr. Hanželiča o delavstvu v Rusiji.

c Vsi člani pevskega društva Celjski zvon se pozivajo in vabijo, da se udeležijo nocojšnjega pevskega koncerta v kar najlepšem številu!

KINO UNION »V oblasti upornikov«

c Na Polulah pri Celju je umrla v 72. letu starosti vdova po nadoficiu Semlak Frančiška. Naj ji sveti večna luč!

c Mosko truplo v kanalu ob Savinji je našel večeraj neki fant približno 1 km in pol od Laškega. S trupla je bila raztrgana obleka, po mrtvici pa so se plazile že muhe in drugi mrčes. Zadeva je bila prijavljena celjski policiji in orožništvu v Laškem. Mrliča so po komisijem ogledu prenesli do električnega transformatorja, nato pa odpeljali v mrtvašnico v Laško. Identiteta moškega še ni dognana, pač pa je bil moški najbrž kak berač, kateremu je postalo slabo in padel v kanal, kjer se je zadušil.

c Dva težka avtomobilska karambola. Včeraj okoli 1 ponoči je peljal 40-letni elektrotehnik in posestnik Jelen Ludovik iz Polzele svoj osebni avtomobil po državni cesti proti Petrovcem. Na Krevcih cesti v bližini Veselake gostilne je privozil z nasprotni strani 36-letni sluga pri prvi celjski železarni Golež Jakob iz Celja in se naravnost zaletel v osebni avtomobil, da je vrglo njegovo kolo 4 metre daleč čez cesto. Golež je na mestu obležal nezavesten. Ljudje so mu prišli na pomoč, ga močili in ga zopet spravili k zavesti, naka so ga z reševalnim avtomobilom odpeljali v celjsko bolnišnico. Golež je pri padcu dobil hude notranje poškodbe. Pri karambolu se je zdobilo tudi kolo, sprednji del osebnega avtomobila pa je zaradi močnega sunka zelo poškodovan in znaša materialna škoda okoli 5.000 din. — Okoli poldneva se je pripetila v Ipavčevi ulici druga huda avtomobilska nesreča. Po Ipavčevi ulici je privozil proti bolnišnici tovorni avtomobil, last tvrdke Nerad iz Celja. V tem trenutku je

hotel zaviti z dvorišča bolnišnice osebni avtomobil nekega trgovskega zastopnika iz Šmarja pri Jelšah. Šoferja nista opazila drug drugega in osebni avtomobil je treščil v tovornega, da se je razbil sprednji del.

Ptuj

Smrt uglednega lekarnarja. V soboto, dne 20. avgusta je umrl znani lekarnar g. Bogo Orožen. Pokojnik se je rodil 5. dec. 1891 v Kočevju. Gimnazijo je dovršil v Ljubljani, lekarnarstvo pa je študiral na Dunaju in v Moskvi. Po prevratu je v Ptujju odprl lekarno, ki jo je vodil do svoje smrti. G. Orožen je v vrstah lekarnarjev užival velik ugled. Bil je podpredsednik kluba mariborskih lekarnarjev in član uprave lekarnarske zdruge v Mariboru. Naj sveti pokojniku večna luč, sorodnikom naše iskreno sožalje!

Na državni realni gimnaziji v Ptujju bodo popravni izpiti dne 24. avgusta (slov. za III. b), 29. (I. b, II. a, II. b, III. b, VI. a, VI. b in VII.), 30. (I. a in III. a), 31. (nižji in višji tečajni izpiti). Začetek izpitov bo vsakokrat ob 8 zjutraj. — Vpisovanje bo za I. razred dne 1. septembra, za II. in III. razred dne 2. septembra, za IV. razred 3. septembra, za VI., VII. in VIII. razred dne 4. septembra. 6. septembra bo otvoritvena služba božja, 7. septembra začetek rednega pouka.

Kranj

Umrli je v Kranju žena krojaškega mojstra gospa Katarina Novak v starosti 50 let. Pokojnica zapušta poleg zalujočega moža troje nepreskrbljenih otrok. Pogreb bo danes popoldne ob pol 5 iz hiše žalosti, Galski trg 7, na kranjsko pokopališče. — Naj počiva v miru!

Nočni požar v šmartnem pri Kranju. V občini Stražišče je bilo v zadnjem času več požarov, pri nobenem pa niso mogli ugotoviti, kako je nastal. V nedeljo zvečer okrog desetih je spet naznanil šmartnjski zvon požar. Po Kranju je kar naenkrat postalo zelo živahno, ker so nekateri alarmirali ljudi s klci, da je velik požar v šmartnem. Vnel se je kozolec, last gosпода Rozmana Franceta, v bližini šmartnjskega doma. Ker je bilo v »kzolu« *naloženo seno, je nastal velik ogenj, okrog katerega se je nabralo ogromno število ljudi, pa tudi več gasilskih čet z motornimi in ročnimi brizgalnicami. G. Rozmanu je pogorel en kozolec tudi že pred dvema letoma. Ker niso mogli pri nobenem ugotoviti vzroka požara, domnevajo, da je oba kozolca zanetila lastniku sovražna oseba.*

Pri poročilu o lepi mladinski prireditvi v Kranju, ki je bila preteklo nedeljo, je v »Ponedeljskem Slovencu« *pomotoma izostalo, da je pri celotni prireditvi igrala priznana tržiška godba in močno dvignila prireditve.*

Zagorje

Krajevna JRZ priredi v nedeljo, dne 28. avg. po prvi sv. maši v dvorani Zadržnega doma narodno-obrambni shod. Govornik pride iz Ljubljane. Sodelujoči, člani in občani vabljani! — Istega dne bo sličen shod tudi na Izlakah, in sicer popoldne ob 3 tudi v dvorani Zadržnega doma. Izlaka valjeni k čim številnejši udeležbi!

Tombola bo na Stadionu pri Zadržnem domu dne 2. oktobra. Med drugimi dragocenimi dobikbi bo tudi 20 koles! Tablice so že na razpolago.

Alera Jankole se širi

Ljubljana, 22. avgusta.

Nedeljski »Slovenec« *in »Poned. Slovenec«* sta poročala o aretaciji in preiskavi proti proslulemu bankirju Miru Jankoletu, predsedniku, ravnatelju in lastniku »Slovenske banke«, ki je bila nekoč podružnica proslule »Slovenske banke, toda se je ob polomu »Slovenske banke« *nekako izmotala iz zadreg. Voditelj »Slovenske banke«* je bil nekaj časa dr. Ivan Marija Čok, znani voditelj emigrantov, pozneje pa je kupil banko Miro Jankole. Sprva se je banka pod Jankoletovim vodstvom pečala z raznimi dovoljenji posli, kakor s posredovanjem, s prodajo srečih in podobnimi kupčijami, ki spadajo pač v posel vsake menjalnice. Ko so prišli na vrsto 20% boni, vnovčljivi le pri plačevanju davkov, je Miro Jankole dobro zaslužil.

Tragično napako pa je Miro Jankole napravil, ko je pričel spekulirati s hranilnimi knjižicami. Za majhno ceno je kupoval hranilne knjižice, še več pa jih je vzel v zastavo. Miro Jankole je pač računal s tem, da se kmetje nikoli več ne bodo rešili iz denarne zadrege, da hranilnice nikoli več ne bodo izplačevale vlog in da bodo zadovoljni, če dobe 20% ali še manj na svoje hranilne knjižice. Ugotovljeno je do sedaj, da je Jankole nagovarjal lastnike hranilnih knjižic zavodov, ki so bili slučajno pod zaščito, z besedami: »Prinesite meni knjižice, jaz vam dam zanje 21%, več tako in tako ne boste dobili!« *Jankole pa je te knjižice prodal takoj za 45 do 50%. Zgodilo se je, da je prišel lastnik knjižice in Jankole mu je obljubil, da mu redno izplačuje vsak mesec po 500 din, samo če da knjižico prepisati na njegovo banko. Jankole je plačal prvi in drugi mesec po 500 din lastniku knjižice, tretji mesec pa ga lastnik knjižice ni mogel ne v banki, ne na stanovanju dobiti, uradniki pa so bili tudi tako zmedeni, da niso vedeli zahtevajočemu lastniku knjižice nič odgovoriti. Izgovor je bil prav naveden, namreč da je g. ravnatelj, predsednik ali lastnik Miro Jankole odpotoval v Pariz, v Nemčijo ali kam drugam.*

Ovadbje in prijave o Jankoletovih sleparijah se neoprestano množijo. Samo danes se je zgolj na policiji prijavilo 8 vlagateljev, po večini starih upokojencev, ki so vložili pri Jankoletu povprečno 20 do 30.000 din svojih prihrankov, spravljanih za stara leta. Telefonično in telegrafično pa je ljubljanska policija obveščena, da pridejo v kratkem še drugi vlagatelji, ki so trenutno odsotni in ki imajo vloge v »Slovenski banki« *za več kot 100.000 dinarjev. Jutrišnji dan utegne prinesiti mnoga presenečenja.*

Denarna škoda, ki jo je »bankir« *Miro Jankole povzročil svojim klientom, to je vlagateljem, upnikom, dolžnikom, se zaenkrat še ne da preccniti. Naval vlagateljev na sodišče in na policijo bo ta teden neoprestano naraščal. Strokovnjaki že cenijo škodo do 3 milijonov dinarjev, ni pa izključeno, da bo ta znesek še narastel.*

Vprašanje pa je, kam je Miro Jankole dal te milijone. Živel je sicer udobno življenje, niso ga pa nikoli videli, da bi razsipal z denarjem. Semintja kaka avtomobilska vožnja tudi ni mogla požreti milijonov. Morda je Jankole spekuliral na višjo karto in je denar izgubil, morda pa je denar naložil kam na varno, ki ga bo dvignil, ko pride iz zapora.

Plajcenejše in
kvalitativno najboljše
brastove in bukove

PARKETE

dobavlja in polaga lovarna

REMEC-CO

DUPLICA PRI KAMNIKU

železniška in avtopostaja

Oglejte si naše zaloge v tovarni ali v pisarni
LJUBLJANA, Kersnikova ulica 7, poleg Slamiča

Zahteve slovenskih obrtnikov

Na obrtniškem taboru v št. Vidu so voditelji naj-
nočnejše slovenske obrtniške organizacije, Zveze slo-
venskih obrtnikov, formulirali svoje zahteve v obsežni
resolucijah. Iz teh resolucij podajamo kratak iz-
vleček:

Slovensko obrtništvo se zaveda tesne povezanosti
vseh panog narodnega gospodarstva, katerega skupni
predstavnik mora biti le Zbornica za trgovino, obrt
in industrijo v Ljubljani. Obrtniki pa zahtevajo samo-
stojno obravnavanje raznih gospodarskih vprašanj in
ker je obrtništvo številčno večje, zato zahteva, da ta
vprašanja rešuje popolnoma samostojen obrtni odsek.

Obrtništvo zahteva, da se strneta Banovinski urad
za pospeševanje obrti in »Zavod za pospeševanje obrti
Zbornice za TOI« v eno samo ustanovo.

Obrtništvo zahteva, da se onemogoči nelegalno
obratovanje, ker število šušmarjev v Sloveniji že pre-
sega število pravih obrtnikov. Onemogoči naj se delo
zasebnikov, zlasti pa tudi nekaterih javnih ustanov v
Sloveniji, ki so uničile že marsikatero obrtnika.

Izvedejo naj se določila obrtnega zakona za za-
varovanje obrtništva za primer bolezni, nezgode, sta-
rosti in onemoglosti.

Izvede naj se reorganizacija obrtnega nadaljeval-
nega šolstva. Na vseh šolah naj se nastavijo strokovne

učne moči in naj država financira ali vsaj subvencionira
obratno nadaljevalno šolstvo.

Uvede naj se davčni pavšal za male obrtnike,
čprav obratujejo s stroji, in sicer po množini upo-
rabljenih kilovatnih ur. Odpravi naj se nepravilna in
nesorazmerna razdelitev davka. Prometni davki pa
naj se sploh odpravi, ker mali obrtnik proizvaja izdel-
ke iz surovine, kar pa še ne pomeni prometa.

Obrtniki ne zahtevajo zase kreditne zaštite, pač
pa naj se jim omogoči ceneni dolgoročni kredit.

Socialne dajatve, ki jih mora danes obrtnik pla-
čevati, nima pa od teh nobenih koristi, naj se znižajo
na zmerno višino, kar bo la v korist socialnim usta-
novam, ker bo s tem omogočeno in zajamčeno redno
in točno plačevanje teh dajatev in bodo odpadli ne-
sorazmerno visoki zaostanki.

Obrtni zakon naj se čimprej novelira v smislu
obrnitviških predlogov.

Pri razpisih javnih in samoupravnih del naj bodo
cene tako postavljene, da bodo mogli obrtniki konku-
rirati.

Onemogoči naj se praksa, da prevzame javna de-
la en sam podjetnik, ki pa nato manjša dela oddaja
malim obrtnikom. Vsa obrtniška dela pri javnih zgrad-
bah naj se oddajajo naravnost.

očuva, slike o umrljivosti na jetiki v posameznih
letnih mesecih in »dobah starosti«. Dalje je bil raz-
stavljene tudi zemljevid protituberkuloznih naprav
v dravski banovini, ki ugotavlja število obstoječih
protituberkuloznih lig, pneumotorax-postaj in
protituberkuloznih dispanzerjev z renigonom. Zem-
ljevid izpolnjuje grafikon, ki nam prikazuje, da
je jetika največja obremenitev za socialno zavarova-
vanje. Vidi se tudi slike in diapozitive, ki ilustrirajo
raznovidna pljučna, kostna in kožna jetična
obolenja. Zemljevid tuberkuloze dravske banovine
konstatira, da je Maribor na prvem mestu jetičnih
obolenj. Na Maribor odpade namreč povprečno
2,30% bolezenskih dni na vsakega člana, kar po-
meni, da je 20.000 zavarovancev letno bolovalo
2,3 dni za jetiko. Največ jetičnikov umre v me-
secu marcu, najmanj pa v novembru. Po starosti
pa umre največ tuberkuloznih v 25. letu starosti,
torej v najlepši življenjski dobi in je zato to dej-
stvo za narod tudi najbolj usodno. Protituberku-
lozne naprave so razmeščene v vseh delavskih
centrih, ki imajo povsod na razpolago tudi zdrav-
nika-specialista za tuberkulozo. Od raznih bolezni
in nezgod prikazuje posebni grafikon, da je naj-
več jetičnih obolenj, in sicer 28%, zatem sledijo
poškodbe s 17%, porodnine s 16%, bolezni pre-
bavil s 13%, revmatična obolenja s 10% itd. Zelo
zanimiv je tudi zemljevid mesta Maribora, zasajen
z barvastimi iglicami. Ta zemljevid protituberku-
loznega dispanzerja nam po ulicah razkriva naj-
večja legla tuberkuloze in umrljivost za to bole-
nijo. Delovanje protituberkuloznega dispanzerja v
Mariboru posnemamo iz statističnih tabel o številu
raznih zdravniških preiskav in obiskov na domu.
Celokupni stroški za zdravljenje tuberkuloze pri
OUZD v času od leta 1922 do 1938 znašajo 80
milijonov din, bolezenskih oskrbnin pa je bilo od
leta 1938 do 1937 100.291. Vseh bolnikov, ki so se
v tem času zdravili v zdraviliščih, je bilo 2271.
V tem paviljonu je razstavila mariborska pro-
tutuberkulozna liga projekt azila za jetične bolnike,
v katerega sklad se je že steklo 422.301 din. Ta
znesek dokumentira srčno kulturo Mariborčanov,
ki v boju proti jetiki poštovovalno prispevajo svojo
mesečni dolar. Razgrnjene so bile tudi mnogo-
številne brošure, posvečene protituberkulozni pro-
pagandi in vzgoji.

Dalje je bila v istem paviljonu razstavljena
statistična tabela privatne humanitarne ustanove
Postaje za socialno skrb rekonvalescentnih delav-
cev v Mariboru, ustanovljene po mariborskih delo-
dajalcih in delavcih. Ta institucija je dosedaj na-
brala 245.290 din in skoraj ravno toliko izdala na
podporah. Skrbni namreč za delavce, ko izrpa pri
OUZD vse zakonite dajatve in za svoje, ko se
njih vzdrževatelji zdravi v zdraviliščih. Vzdržuje se
s prostovoljnimi prispevki, ki jih plačujejo delo-
dajalci od zaposlene osebe mesečno 1 din, delavce
pa vplača mesečno 50 par. Ker se je starostno
zavarovanje uvedlo šele preteklo leto in še v do-
glednem času ne bo izplačevalo zakonitih rent, je
ta institucija temu večjega pomena za že sedaj one-
mogle delavce, ostale brez vsake druge podpore,
kajti s svojim blagodejnim delovanjem vrši prav
za prav naloge, ki spadajo v okvir obveznega za-
varovanja za starost in onemoglost.

Literatura OUZD zaključuje razstavo in doku-
mentira, kolikšno skrb posveča OUZD propagandi
in vzgoji na socialno zavarovalnem polju.
Cela razstava prikazuje stremljenje po ne-
prestanem napredku, obenem pa dokazuje, da je
cela četrtina prebivalstva dravske banovine, t. j.
300.000 oseb, življenjsko povezanih z blagodatno so-
cialnega zavarovanja.

**Novo koncesije za raziskovanje rusove nafte v
naši državi.** Iz Belgrada poročajo, da bo naša država
na osnovi uredbe o tekočih gorivih izdala nekaj kon-
cesij za iskanje nafte v Jugoslaviji. Poleg drugih bo
dobila koncesije tudi Standart Oil iz New Jersey, ki
bo podvela obsežna vrtna dela in bo v ta namen
porabila okoli 200 milij. din.

**Poročilo Trgovinsko-industrijske zbornice v Za-
grebu.** Kakor za prejšnja leta tako je tudi za 1937
izdala zagrebška Trgovinsko-industrijska zbornica lepo
poslovno poročilo, ki vsebuje mnogo dobrega gradiva
za presojo položaja hrvatskega gospodarstva. Najprej
prinaša poročilo mnogo gradiva o poslovanju zbornice,
nato pa statistične podatke o gospodarstvu. Knjigi so
priložena: poročilo o delu postaje za poklicno posve-
tovanje, dva sezna zapisknika zbornice, proračun zbor-
nice za leto 1938 in pomorskoprometne uzanice pri-
stanišča Sušak.

Borza

22. avgusta 1938.

Denar

V zasebnem kliringu je ostal na naših borzah
angleški funt neupravljen na 237,20—238,80.

Nemški čeki so ostali v Ljubljani nespreme-
njeni na 14,10—14,30, v Zagrebu so se uvrstili na
14,14—14,34, v Belgradu na 14,047—14,3047. Na-
dalje so v Zagrebu beležili za konec avgusta 14,10
do 14,30, za sredo in konec sept. 14,05—14,25.

Grški boni so beležili v Zagrebu 28,775 do
29,475, v Belgradu 28,85—29,25.

Devizni promet je znašal v Zagrebu 7.567.958,
v Belgradu 6.149.000 din. Prometa v efekih be-
leži Belgrad 739.000 din.

GLAVNA KOLEKTURA DRŽAVNE RAZREDNE LOTERIJE

A. REIN IN DRUG

Gajeva 3 ZAGREB Ilca 15

sporoča neobvezno, da so bili pri žrebanju
V. razreda 36. kola državne razredne loterije
dne 22. avgusta izžrebani sledeči dobitki:

100.000 din	št. 7356.
80.000 din	št. 84304.
60.000 din	št. 43759.
40.000 din	št. 1509, 15379.
35.000 din	št. 49260.
20.000 din	št. 19063, 47596, 75168.
15.000 din	št. 76431.
12.000 din	št. 5641, 36358, 51587, 9755.
10.000 din	št. 41589, 45219, 48225, 57829, 65897.
8.000 din	št. 5590, 15412, 20687, 25568, 39559.
	53838, 60415, 61221, 62438, 73668,
	74435, 87728, 93560.
6.000 din	št. 24288, 36119, 38452, 41083, 54518,
	54518, 55979, 56421, 85470.
5.000 din	št. 2623, 6022, 12505, 16642, 52465,
	53647, 60353, 64807, 71302, 95406.
3.000 din	št. 3519, 17118, 21553, 22596, 25448,
	25571, 27007, 34459, 37298, 53165,
	72907, 73872, 74741, 93552, 95221.

Poleg teh je bilo izžrebanih še 1300 dobitkov,
po 1000 din.

Prihodnje žrebanje bo 26. avgusta t. l.

Ljubljana — tečajji s primom:

Amsterdam 100 hol. gold.	2378,66—2393,26
Berlin 100 mark	1743,03—1756,91
Bruselj 100 belg.	732,45—737,51
Curih 100 frankov	996,45—1003,52
London 1 funt	211,83—213,88
Newyork 100 dol.	4315,38—4351,70
Pariz 100 frankov	118,37—119,81
Praga 100 kron	150,13—151,24
Tret 100 lir	228,04—231,13

Curih. Belgrad 10, Pariz 11,935, London 21,31,
New York 436,375, Bruselj 73,55, Milan 22,965,
Amsterdam 238,70, Berlin 174,90, Dunaj 33,—,
Stockholm 109,875, Oslo 107,075, Kopenhagen
95,125, Praga 15,075, Varšava 82,25, Budimpešta
86,50, Atene 8,95, Carigrad 3,50, Bukarešta 3,25,
Helsingfors 9,39, Buenos Aires 112,125.

Vrednostni papirji

Ljubljana: Drž. papirji: 7% inv. pos. 98,50—
99,50, agrarji 62—63, vojna škoda promptna 484—
485, begl. obv. 92,50—93,50, dalm. agrarji 92,50
do 93,50, 8% Bler. pos. 98—99, 7% Bler. pos. 93,50
do 94,50, 7% pos. DHB 98,50—99,50, — Delnice:
Narodna banka 7,200—7,300, Trboveljska 175—185.

Zagreb. Državni papirji: 7% inv. pos. 99 do
99,75, agrarji 62—63, vojna škoda promptna 484
do 485,50, beg. obveznice 92,50—93,25, dalm. agr.
91,50—92,25, 4% ev. agr. 61—62, 8% Blerovo pos.
98,50—99, 7% Blerovo pos. 94—95, 7% pos. Drž.
hip. banke 99—99,12, 7% stab. pos. 98 denar. —
Delnice: Narodna banka 7350 denar, Priv. agr.
banka 228 denar, Trboveljska 175—177,50, Tovarna
sladk. Bečkerek 600 blago, Osješka livarna 180 de-
nar, Oceania 770 blago.

Belgrad. Državni papirji: 7% inv. pos. 99,50
denar (100), agr. 62,50—63, vojna škoda promptna
484,50—485, za konec septembra 484,50 denar, za
konec decembra (484,50), beg. obveznice 93—93,50
(93,25), dalm. agrarji 92—92,25 (92,25), 4% ev.
agrarji 61,25 denar, 8% Blerovo pos. 98,25 denar,
7% Blerovo pos. 94 denar, 7% pos. Drž. hip.
banke 99,50 denar (100), 7% stab. pos. 98 denar.
— Delnice: Narodna banka 7275—7300, Priv. agr.
banka 233,50—234 (235, 233,25).

Žitni trg

Novi Sad. Pšenica: Prizadobe cene; korusa:
bč. srem. 127—129, ban. 124—127, Tend. neizprem.
Promet srednji.

Živina

Živinski sejem v Ptuj 16. avgusta in svinski
sejem 17. avgusta t. l. Dogon: 52 volov, 256 krav,
16 bikov, 33 juncev, 112 telic, 3 teleta, 71 konj,
2 žrebeti, 118 prašičev in 131 prascev. Prodanih
je bilo: 26 volov, 152 krav, 13 bikov, 8 juncev,
40 telic, 1 tele, 13 konj, 1 žrebe in 49 prascev. —
Cene so bile naslednje: vol 3,50—5 din, krave
2,40—4,70 din, biki 3,50—4,25 din, junci 3,75—4
din, telice 3,25—5 din, teleta 6,50 din, pršutarji
7,50—8 din, plemenke svinje 6,80—7,25 din za
1 kg žive teže. Konji 800—4300 din, žrebeta od
1000—2000 din in prasci 6 do 12 tednov stari po
110—190 din za glavo.

Kulturni obzornik

Slovenica med Madžari

Zadnji čas predira tudi oficielo prizadevanje
za čim lepše sožitje in globlje sodelovanje med
južnimi Slovani in Madžari. Upajmo, da se bodo
z uspehom tega gibanja pomožili tudi medsebojni
glasovi o kulturnih vrednotah. Sedaj moremo po-
ročati o treh ocenah novjših važnih slovenskih
knjigah, ki jih je priobčil naš delavni rojak
dr. Avgust Pavel v somboteljski reviji »Vasi
zemlje« (1938, zv. IV., str. 267—9). Značilno je,
da je vsa tri dela poslala v oceno Akademski za-
lozba v Ljubljani in le obžalovati moramo, da
ostala naša založništva nimajo (kljub osebnim
prošnjam in pojasnilom) smisla za tako pomemb-
no propagando naše kulture v tujini, ki nas kljub
sosesčini — bore malo pozna. Seveda, Madžari ne
bodo zaradi teh ocen naročali naših knjig (tehni-
čni naši izgovorji), zavedali pa se bodo ob njih, da
Slovenci smo in da imamo nekaj! — Dr. A. Pavel
piše o Fr. Ramoviču Kratkim zgodovini slovenskega
jezika I. Poudarja veliki pomen celotnega Ramo-
vičevega jezikoslovnega dela, ob tem spisu pa po-
sebej poljudno obravnavanje navidez suhoparne
snovi ter opozarja, da »delo upravičeno pričakuje
tudi zanimanje Madžarskega jezikoslovja, saj je
pretežni del madžarskih slovenskih izposojenk
prišel iz slovenščine.« — O Ramovičevih in Kosovih
Brziških spomenikih Pavel najprej informira
Madžare glede nastanka in pomena, nato pa ozna-
čuje izdajo »dveh odličnih pisateljev« in njih
»vzorni uvod«. Ob koncu pa opozarja na važnost
brziških spomenikov za zgodovino madžarske
književnosti, o čemer je pisal v zvezi z njih vplivom na
nastanek madžarske pisave ogrski slavist J. Me-

lich. O tem pa več drugod. — Dr. M. Rupla izdaja
pridig Janeza Svetokriškega utegne Madžare za-
nimati zlasti zaradi ogrskih krajin imen, ki jih
Svetokriški omenja v svoji pridigi o Turkih 1683.
leta. Teh imen je dvajset in jih dr. Pavel na-
števja v današnji obliki in v obliki Svetokriškega.

V istem zvezku visoko stoječe revije, ki jo
dr. Pavel tudi urejuje, je še nekaj prispevkov,
ki nas zanimajo. Vodilni ogrski narodopisec dr. Zs.
Báldy piše namreč v zanimivem članku o preslici,
kjer opozarja na ugotovitev neimenovanega za-
grebkega profesorja, da je ena praoblik sloven-
ske preslice (orodja pri preji) bila palica, ki se
je končevala stožčasto. Pisatelj pravi, da ime-
nujejo »preslico« južni Slovani, Slovenci na Ma-
đarskem (1) in Slovaki to, čemur pravijo Madžari
»guzsaly«. Z isto besedo pa ti Slovani imenujejo
tudi neko rastlino zaradi podobnosti s praslov-
sko preslico. Nato govori B. o slovanskem izvoru
besede »gužalj«, ki je po njegovem lahko slo-
venska ali slovaška in navaja štiri pomene slo-
venske besede »koželje«. Sklepa, da so z besedo
Madžari prevzeli tudi orodje in poimenovanje za
rastlino — »dasi ne vemo, ali so jo tako imenovali
Slovenci in Slovaki ob času predaje in ali jo še
danes kje tako imenujejo«. Dalje pravi, da je
praslovenska ali praslovaška preslica morala imeti
stožčast konec, če so Madžari dobili za rastlino
od njih ta naziv. Tu je pripomnil, da je taka
stožčasta oblika preslice bila znana v Slovenski
krajini, da jo poznajo Lužički Srbi (prim. lesoreze
njihovega M. Nowaka!) in najbrž še drugod. —
V razpravi »Hrvaški naselbine na zapadnem
Ogrskem« piše I. Polány v XX. poglavju o »slo-
vanskih sledovih pred hrvaškimi naseljavci« z
uvodnim stavkom: »Na južnem Ogrskem so bili
za časa prihoda Madžarov raztreseni in slabotni
slovanski (slovenski) ostanki.« Nadalje omenja
gospodstvo Pribine, Koelja, Svatopluka, priznava, da

jih je madžarstvo kmalu »vsrkalo«. Na osnovi
krajnih imen in zgodovinskih zapisov prikazuje
slovanske naselbine, obširno pa naseljevanje
Hrvatov na Gradiškanskem in v sosednih pokraj-
nah od XVI. stoletja dalje. Danes, pravi, je na
zapadnem Ogrskem 125 hrvaških naselbin. — Za-
radi narodopisne primerjave je zanimiva Tóthova
študija o kmečki hiši v Železni županiji, ker nam
objavljene podobe kažejo včasih naš panonski tip.

Se o Cankarju med Madžari! Vseuč. profesor
v Clevelandu Jožef Reményi je v »Magyar Mi-
nerva« (15. junija) objavil poročilo o Pavlovem
prevodu »Hlapca Jerneja«: »V prvem semestru
sem predaval o odličnih srednje in južnoevropskih
pisateljih, prevedenih v angleščino; eden mojih
učencev je ameriški časnikan slovenskega rodu in
me je posebno ginjeno pogledal, ko sem omenil
Ivana Cankarja. In dasi predavam angleški, si
nisem mogel kaj, da ne bi kot ameriški državljani
madžarskega rodu dejal: glejte, dva romana Ivana
Cankarja sta prevedena tudi v madžarščino.« Na-
dalje R. govori o dobrem okusu in odličnem pre-
vodu A. Pavla in označuje »Hlapca Jerneja«: »To
je roman pravice, ki se je držal tudi revščina, kajti
če bi se revščina odrekla pravici, kaj bi naj po-
čela s svojim uboštvo?... Roman je npravnostno
dejanje, estetično doživetje, etnografska resničnost.
umetniški dogodek. Res je, da genialnost enega
umetniškega dela razširi meje malega naroda,
zakaj čar duševnosti premaga politične predsodke
ali rodovno poviševanje. Čudovito je, brati ta ro-
man, duhovna prigoda v najplemenitejšem smislu
besede.« V. N.

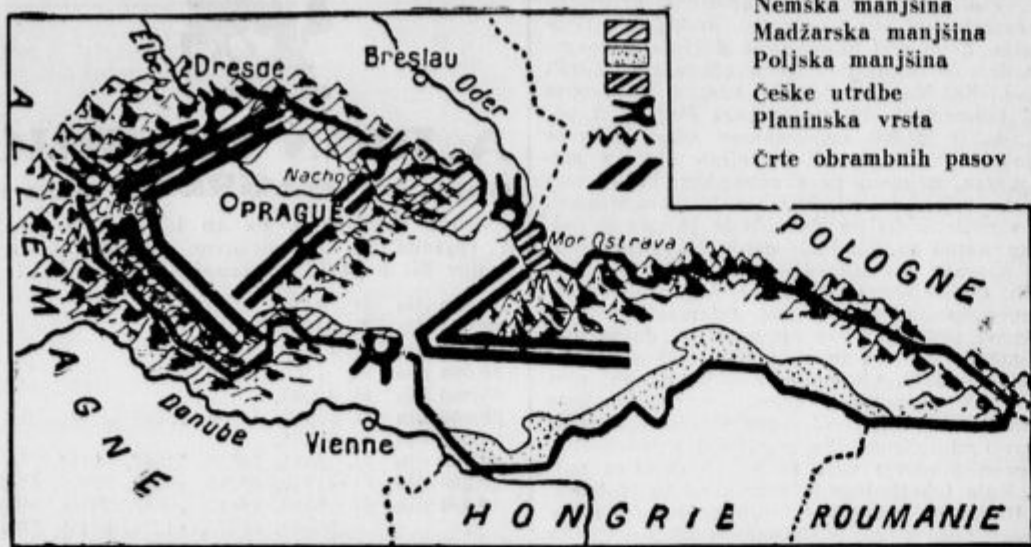
✱
Korporativistična ideja v Jugoslaviji. V znani
katoliški socialni reviji »Rivista internazionale di
scienze sociali« je v letošnji četrti in peti šte-
vilki objavil dr. Ciril Zebot krajši sestavek z na-
slavom: L'idea corporativa in Jugoslavia. Članek

ugotavlja, da imamo znake korporativizma tudi v
Jugoslaviji. Znanstveno se na polju korporativizma
udeležujejo med Slovenci dr. A. Ušeničnik, prof.
Aleksič, dr. Ahčin, prof. Gosar, prof. Jeraj i. dr.
Ogromno je na tem polju storil dr. J. E. Krek.
O korporativizmu piše zlasti glasilo Leonove
družbe »Čas«, ki prinaša poročila iz Italije, Portu-
galske in drugod. Za korporativizem se zanima
zlasti del katoliškega dijaštva (Stražarji) v Slo-
veniji. Med Hrvati pa je glavni teoretik v tej
stvari prof. Šetinač. Članekar pa ni omenil Zveze
združenih delavcev, ki se bori za nov družabni
red na stanovski podlagi. Dalje razmišlja članekar
o tem, kje so vzroki, da ni korporativistična ideja
zavzela večjega obsega v Jugoslaviji. Prihaja do
zaključka, da so trojni vzroki (politični, zgodovini-
ski in gospodarsko-socialni) ovirali večji in hitrejši
razvoj te ideje. Jugoslavija je še mlada država
in njena prva naloga v dvajsetih letih je bila, da
se politično uredi. Korporativistična ideja nima v
Jugoslaviji skrajno nobene tradicije. Pač smo imeli
in imamo ponekod »zadruge«, ki so neke gospo-
darsko-socialne skupnosti, toda samo v okviru ene
družine. Toda te »zadruge« nimajo ničesar skup-
nega s korporacijami v Italiji ali Portugalski. V
tej zvezi omenja članekar zelo razvito zadružništvo
v Jugoslaviji, ki je seveda nekaj drugega, kot so
družinske »zadruge«.

Razvoj korporativistične ideje v Jugoslaviji si
zamišlja članekar samo po dveh poteh. Ena pot je
ideološko-teoretični boj za korporativno idejo. Na
tem polju se je nekaj že storilo. Druga pa je
sedanje realno socialno, politično in gospodarsko
stanje v Jugoslaviji. Na tem stanju se v korpora-
tivni smeri ni storilo še ničesar. Nedvomno pa je,
da bo bodoči gospodarsko-socialni razvoj moral iti
po poti, ki jo bo osvetljevala korporativistična ideja.

Dr. Zebot mora biti hvaležen, da je našim
sosedom pokazal, kako je pri nas. Smeru R.

Češkoslovaška republika, njeno bogastvo, njene skrbi in težave

Nemška manjšina
Madžarska manjšina
Poljska manjšina
Češke utrdbe
Planinska vrsta
Črte obrambnih pasov

Znano je, kako so zahteve sudetskih Nemcev vsak dan večje. Sudetski Nemci se hočejo priključiti k Nemčiji. A tudi Madžarska ne miruje. Revizionisti hočejo imeti nazaj vse nekdanje ozemlje izpod krone sv. Štefana in vplivajo tudi na Slovake, obetajo jim zlate gradove. Poljaki odkrito zahtevajo priključitev delca Češkoslovaške, kjer prebiva 82.000 Poljakov. Poljska zahteva še priključitev Podkarpatske Rusije. Ostanjejo le še Čehi, Moravci in Židje. Njim bi dobri sosede še privoščili, da životarijo v okrajani Češkoslovaški.

Zgodovinski pomen Bohemije

Medtem pa je bila vloga Bohemije — Češke — že tisoč let ta, da je zbirala narode Srednje Evrope. Okrog Bohemije se je izkristaliziralo velikansko nemško cesarstvo, od katerega se je v teku let odcepilo toliko manjših držav. Zdaj pa meni svet, da je ta vloga Bohemije prenehala. Zal, mnogi politiki ne gledajo na geopolitični položaj Češke, kar je njih usodna zmot.

Češkoslovaška je gospodarska enota. V njenih mejah živi jako odličen in marljiv narod, ki je na najvišjih stopnjah kulture.

Njena tehnika je med prvimi v Evropi. Poljedelstvo zavzema odlični položaj. Tako se je l. 1932 preživljalo s poljedelstvom 5.102.000 oseb, z industrijo in obrtjo 5.147.000 oseb, s trgovino in prometom 1.909.000 oseb, z javnimi službami 909.000 oseb, s hišnimi posli 184.000 in drugače 1.479.000 oseb.

Pri nas se preživlja s poljedelstvom 82,5 odstotkov prebivalstva, na Češkoslovaškem pa 54,6 odst. Češkoslovaška je navezana na izvoz svojih proizvodov.

V republiki živi 7,3 milijona Čehov in Moravcev; 2,5 milijona Slovakov in 3,2 milijona Nemcev ali 22,5 odst. Ukrajincev 55.000; Poljakov 82.000. Vsega skupaj je Slovanov v tej republiki 10.500.000 ali 76 odstotkov.

Poljedelstvo in industrija

Zanimivo je tudi, koliko je obdelane zemlje. Vsa država meri 140.480 kvadratnih kilometrov. Od teh odpade na Češko 52.052 kv. km, na Moravsko in Slezijo 26.274 kv. km, na Slovaško 49.015 kv. km in na Podkarpatsko 12 tisoč 694 kv. km. — Kako je poljedelstvo razvito, je videti po velikih odstotkih obdelane zemlje.

Od plodne površine, to je 95 odstotkov vse površine republike, je orne zemlje 42,1 odst. Vrtov je 1,1 odst., kultiviranih livad pa 9,8 odst. Dalje je 8,5 odst. pašnikov. Na Češkoslovaškem je izkoriščano vse in je zemlja tako dobro obdelana, da je brez dvoma za 50 odstotkov bolj rodovitna kot pri nas in spada k najbolj rodovitnim zemljam na svetu.

Zakaj se pritožujejo Nemci v Češkoslovaški

V tej republiki je za starost povsem poskrbljeno in ondi ne poznajo tega, da bi koga na starost pošiljali na občino. Kdor je dovršil 60 let in je 40 let delal za državo, se mora država pobrigati zanj. Na Češkoslovaškem oskrba na stara leta ni miloščina, tu je mnogo domov, sanatorijev, vzornih bolnišnic, socialnih delavskih zavodov in ustanov za namske, rudarje, poljedelce in zasebne uslužbence.

Zato se zdaj sudetski Nemci ne pritožujejo več zaradi socialne zakonodaje, ampak zaradi drugih zaprek in razvoja naroda.

Na Češkoslovaškem je več kot 12.000 zdravnikov, torej pride na 1250 oseb po eden zdravnik. V državi je 165 bolnišnic s 37.240 posteljami.

ljami, 27 sanatorijev, 15 zavodov za 13.000 umobolnih, 14 za slepce in 18 gluho-nemnic.

Solanje je obvezno od 6. do 13. leta. Potem se mladina šola po srednjih, meščanskih itd. šolah kot pri nas.

Vprav v čeških in nemških krajih so šole na zavirljivi višini, tako da je pritožba sudetskih Nemcev jako neutemeljena, ako pomislimo na Čeha, Slovake in Ukrajince. Med Slovaki je mnogo nepismenih, a med Ukrajinci kar polovica!

Na jako visoki stopnji je obrtno strokovno šolstvo. Zal, je treba tudi glede na to reči, da je bolj razvito in zanj poskrbljeno v sudetskih pokrajinah, kot pa med Slovaki in Ukrajinci.

Težkoče glede na rešitev manjšinskega vprašanja

V šolskem letu 1930/31 je bilo v čeških šolah 14.914 nemških otrok, v slovaških pa 10.351 madžarskih otrok. Medtem pa je bilo v nemških šolah 5382 čeških in 1605 madžarskih otrok. Šolski zakon pa določa, da naj vstopi vsak otrok v tisto šolo, kamor po narodnosti spada. Vendar pa je treba vedeti, da so po Čehi in Moravski pomešani nemški, madžarski in slovaški prebivalci.

Da se vidi, kako je manjšinsko vprašanje zavito, je treba, da pogledaš geološki zemljevid in kako so rudnine razporejene. Dalje je treba vzeti v roke karto o razvrstitvi industrije. Točno je videti, da je v področju, kjer so sudetski Nemci, samo slab premog, a dragulji in železo so ondi, kjer prebivajo Čehi. Velik del porcelanske, steklarske, kemijske, glasbilske in lesne industrije pa je v predelih sudetskih Nemcev. Torej je velik del industrije — tudi tovarna za sladkor, pivo, tobak in papir — v rokah sudetskih Nemcev. To je resnica; medtem pa je tudi res, da je težka industrija v rokah Čehov.

Čehi in Nemci — oba naroda razpolagata z industrijo. Le da je položaj Čehov vendarle boljši glede na gospodarski pomen kot pri Nemcih. Vendar tudi sudetski Nemci živijo v krajih, ki trpijo pomanjkanje glede prehrane, kjer so najsiromašnejši kmetje in delavci, medtem ko je v rokah Čehov področje, kjer izobno rodi pšenica, kjer je krompir, sadje itd. Čehi niso lačni, ker imajo dobro zemljo in Nemci se ne morejo pohvaliti, ker imajo slabo zemljo. Težka industrija potrebuje dober premog. Pogled na karto nas pouči, da je na nemškem delu slabši premog, na češkem pa kalorično izoben premog. V nemških predelih pa so turistično važni krajih, ki jim pa v burin časih ne bi došli koristili.

Po vsem tem je jasno, da so sudetski Nemci navezani na dobri premog, ki je med Čehi.

Bazilika sv. Pavla v Rimu je v nevarnosti

Stavba ene od petih patriarhalnih rimskih cerkv, S. Paolo fuori le mura, je ogrožena. Zlasti razpada stolp, ki je ostal ohranjen v požaru 1823, ko se je vsa bazilika zrušila. Po pregledu bazilike so že storili vse, da stavbo popravijo.

Baziliko sv. Pavla sta l. 386. ustanovila Teodozij in Valentinian II. Zatorej spada k najstarejšim cerkvam v Rimu. V stoletni dobi so jo večkrat olepšali in prezidali, dokler ni l. 1823. strahovit požar uničil vso baziliko, razen stolpa. Skoraj trideset let, do 1854, so cerkev popravljali in jo postavili prav takšno, kakršna je bila pred požarom. Bazilika je dolga 120 m, široka 60 m in

če bi se priključili k Nemčiji, bi morali uvažati tak premog iz daljnih krajev in bi jih veliko stal prevoz.

Sudetski Nemci med prvim in drugim obrambnim pasom

Razumljivo je, da je položaj sudetskih Nemcev jako neugoden. Oni bi bili v slehernem primeru v vojnem ozemlju. Zmeraj bi bili v sredi vojnih sil, bodi če bi bili v Nemčiji ali pa v Češkoslovaški.

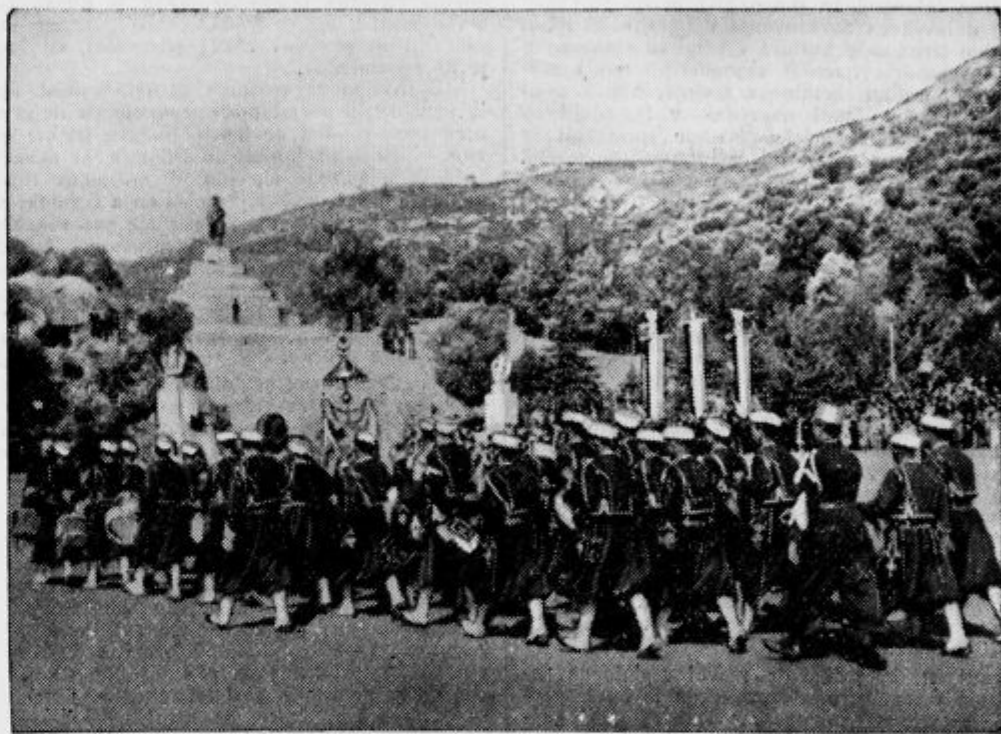
Del zemlje, kjer oni bivajo, je med prvim in drugim češkim obrambnim pasom. Medtem ko je prvi del češkoslovaških utrdb tik nemške meje, je pa drugi na meji Slovaške.

Napak je, če mislimo, da si vsi sudetski Nemci želijo priključitve k Nemčiji. Tudi med njimi je mnogo takih, ki se dobro zavedajo vloge Češkoslovaške v Srednji Evropi. Češkoslovaška je država, ki ima še velike naloge pred seboj, in če je zdaj v težki krizi, jo bo brez dvoma premagala, ko bo zadovoljila narode, ki so v njenih mejah.

Res da niso zavirljive razmere, v katerih je zdaj ta država. Zahodne države se trudijo, da ne pride do spora zaradi Češkoslovaške. Zavzema se zanj Francija in Anglija ima vlogo svetovaleca in posredovalca. Čeprav so dnevi pod mrkami oblaki, vendar smemo upati, da se nebo skoraj zjasni.

Stari oče piše za vnuke. — Slika je iz Vzhodne Afrike. Zamorski ded je moral pisati pismo za vnuke. Ali sploh zna pisati? Vsaj dela se tako, a malčki ga ne morejo kontrolirati

V Ajacciu na Korsiki, v rojstnem mestu Napoleona, so slovesno odkrili spomenik svojem velikemu rojaku. Na sliki so videti slikovite korziške čete, ko korakajo mimo spomenika

„Father divine“ in predsednik Roosevelt

Zaradi nekih posebnih okoliščin je predsednik Roosevelt, ki ima krasno posestvo ob Hudsonovi reki, postal neposredni sosed tako imenovanega »nebeškega očeta« iz Harlema, o katerem se je že toliko govorilo.

Ta stvar ima prav svojstveno zgodbo. Neposredni Rooseveltov sosed je bil doslej neki Howland Spencer, predsednik prijatelji iz mladih dni, čigar posestvo »Krum Elbow« leži neposredno nasproti Rooseveltovemu ob Hudsonu. Pred kratkim

pa je postal Spencer strasten Rooseveltov politični nasprotnik. Dolži ga, da je njegova politika vzrok, da ne more dobiti dovolj delavcev, ki bi s pridom obdelovali njegovo posestvo. Temu so se pridružile še osebne razprtije. Spencer se je razburjal zaradi tega, ker si je Roosevelt pred leti začel lastiti pravico, da imenuje svoje posestvo, ki leži ravno ob ostrem kolenu Hudsona, »Krum Elbow«, torej z imenom, ki ga ima že od nekdaj Spencerjevo posestvo.

Pridružili so se pa še drugi spori in to je Spencerja končno tako razjezilo, da se je sklenil maščevati. Stopil je k »fratru divinu«, čudaškemu poglavarju neke sekte ameriških črncev in mu za naravnost smešno ceno ponudil svoje krasno posestvo, da bi ta lahko napravil iz njega kolonijo za člane te sekte. »Nebeški oče« se je prav od srca zahvalil gospodu Spencerju za njegovo veliko dušno ponudbo in pristavil: »Ne zanimam se za zemeljske dobrine. Vendar pa bodo angeli, ki me obdajajo, namesto mene sklenili kupčijo.« Tako je zdaj na kupni pogodbi podpisanih dvajset črnih »angelov«, ki imajo čudovita imena, kot na primer: Miss Zvestoba, Miss Ljubezn, Miss Vera, Miss Marija Magdalena, Miss Miroljubnost in Vzdržnost ter podobno. Del teh angelov je na »Krum Elbow« že začel urejati hišo in park in tako pripravljati prihod naslednjih pet sto pripadnikov te čudne vere. V tej koloniji ne sme nihče imeti zasebne lastnine, temveč je vse skupno in vsi uživajo sadove skupnega dela.

Rooseveltova hiša ima lep razgled na Hudson. Čez reko pa se lahko neposredno vidi na posestvo »Krum Elbow«, tako da bo imel predsednik lahko vedno pred očmi vse dejanje in nehanje te zamorske kolonije in bo ob tihih večerih lahko poslušal tudi petje od tam čez. Dosedanji lastnik Spencer je ob neki priliki izjavil: »Ideje fathra divina bodo triumfirale še nad Rooseveltovimi.«

Ustanovitelj znane italijanske tvornice za avtomobile in letala »Alfa Romeo«, senator in inženir Nicola Romeo, je 62 let star umrl

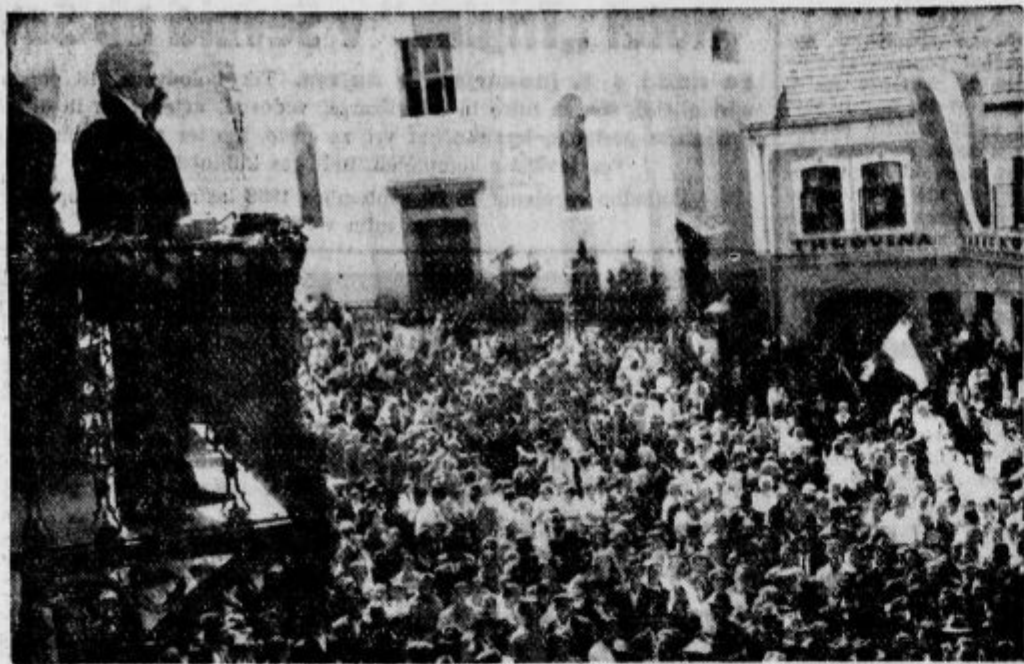

Japonska pehota počiva pri Čangufengu, kjer je nastalo premirje med japonskimi in sovjetskoruskimi četami. Na obeh straneh so se čete umaknile za 80 kilometrov

Stoletnica pisemske znamke

V maju 1940 bo obhajala pisemska znamka svojo 100. letnico. Za to priliko pripravlja angleška filatelistična družba veliko razstavo v Londonu. Angleška poštna uprava bo dala svojo zbirko znamk v uporabo. Izdala bo tudi posebno jubilejno znamko.

Neki brezpomembni pesnik je dejal kritiku, ki ga je bil raztrgal: »Moje pesmi bodo brali, ko bo Prešeren že zdavnaj pozabljen!« — A kritik nato: »Že močote. Orsi na ne!«

Z belokranjske mladinske prireditve v Metliki

Foto Pavlovčič, Ljubljana

Delavcem zdrava stanovanja

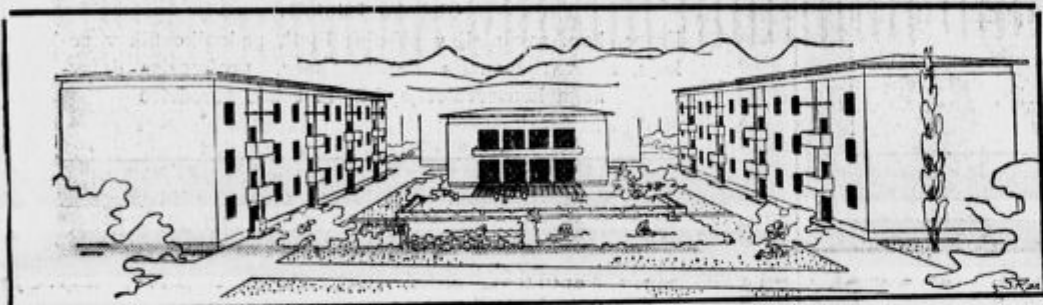
Ljubljanska mestna občina začne graditi delavsko kolonijo z 48 stanovanji

Ze več let zapored ni v Ljubljani zraslo toliko visokih in velikih palač, kakor letos, ko smo dobili novi hotel »Slon«, novo trgovsko palačo trdke I. C. Mayer, novo palačo banke »Slovijske« in novi »Dom službe« trdke Bača poleg večjih drugih prav lepih in velikih stanovanjskih poslopj. Tudi mestna občina ljubljanska bo še letos zgradila prekrasno mrliško vežo z vrtom umrlih pred kopališčem Sv. Križa, in do jeseni bo že pod streho tudi Mestno dečje zavetišče v Trnovem, novo poslopje meščanske šole na Viču ter dvoje velikih stanovanjskih hiš za delavce in nižje sloje sploh za Bežigradom.

Kakor smo skoraj vsak dan z veseljem sledili opisom, kako naglo napreduje zidanje palač, tako smo pogosto s sočutjem čitali tudi pritožbe o skrajno slabih razmerah po kolonijah nižjih slojev, ki na nekaterih krajih našega mesta morajo stanovati še po skrajno zanemarnjenih in nezdružljivih barakah.

Stanovanje bo imelo predsobo, prostorno kuhinjo z umivalno nišo in shrambo, lepo spalno sobo, stranišče ter v kleti kletno shrambo. Za skupno rabo bodo pralnice, sušilnice za perilo in pa prhe, ki bodo nameščene v kletih. Vsako stanovanje bo imelo tudi svoj vrtič. Predvsem veččlanskim družinam namenjena stanovanja bodo zračna in svetla ter razmeroma prostorna in poceni.

Med obema poslopjema bo otroško zavetišče, namenjeno zlasti otrokom, ki jih starši, čez dan zaposleni v obratih, ne morejo sami nadzorovati in oskrbovati. V pritličju bo otroški vrtič za 40 malčkov od 3. do 6. leta, zgoraj pa zavod za 24 otrok od 8 tednov do 3. leta. Zavetišče bo vzorno opremljeno in urejeno tako, da mu bo lahko tudi najbolj skrbna mati brez skrbi zaupala svojo dečo. Stavba bo svetla, prijazna in opremljena z osrednjo kurjavo, dočim bodo po stanovanjih peči. Vsi dnevni prostori so obrnjeni na sončno stran proti jugu ter so s širokimi steklenimi vrati, balkonom

Na Gradu in v delavskih kolonijah z 252 zasilnimi hišicami še vedno stanuje 398 družin s 1640 prebivalci. Na Galjevi je 160 družin in 535 prebivalcev, v »Sibiriji« je 91 družin s 383 prebivalci, na Gradu je 83 družin in 364 prebivalcev, v gramozni jami je 50 družin s 176 prebivalci, a na Brdu pri Viču je 14 družin z 82 prebivalci. Povsod so torej družine velike, a na Brdu je prava otroška kolonija, kjer je 44% prebivalcev starih pod 14 let, odraslih pa je komaj dobra tretjina. Delavskemu stanu pripada 82% vseh družin in med njimi je velika večina nevalificiranih delavcev. Velik odstotek med njimi je takih, ki niso pristojni v Ljubljano.

Polovica stanovanj v teh kolonijah ima samo po eno sobo s štedilnikom, 18% stanovanj ima nezadostno, 24% pa pomanjkljivo svetlobo. V gramozni jami je 80% vlažnih stanovanj, v »Sibiriji« 71%, na Brdu 29% in na Galjevi 16% tako vlažnih stanovanj, da je v njih ogroženo zdravje. Isto vodovodno pipo uporablja v gramozni jami povprečno 25 gospodinjstev. V »Sibiriji« nima 9 hišic stranišča, na Galjevi je pa 7 hišic brez njih. V gramozni jami uporablja 8 skupnih stranišč 26 družin, na Gradu je 16 stranišč za 68 družin. Na Galjevi ima od 157 stanovanj le 29 stanovanj elektriko, na Gradu je pa elektrika vpeljana samo v 33 stanovanj in je 50 stanovanj brez elektrike, a druge delavske kolonije sploh nimajo elektrike. Prebivalcev je v delavskih kolonijah trikrat toliko kakor postelj! V gramozni jami in na Brdu nima nobena soba peči, na Galjevi pride samo 22 peči na 240 sob, v »Sibiriji« pa 8 peči na 80 sob, da se stanovalci grejejo samo pri bornih štedilnikih.

S postavljanjem takih kolonij stanovanjsko vprašanje delavstva in nižjih slojev gotovo ni rešeno. Delavec mora biti zdrav, če hoče zaslužiti, posebno pa moramo gledati tudi na zdravje mladine, ki je bodočnost naroda. Zato je sedanja mestna uprava po iniciativi župana dr. Adlešiča sklenila v petih letih zgraditi 250 zdravih in udobnih stanovanj, s tako nizko stanarino, da bo lahko v čednem in človeka dostojnem stanovanju stanoval vsak delavec. Mesečna najemna za najlepše stanovanje ne sme presegati 200 din!

Problem bo skušala mestna občina rešiti na dva načina, namreč z malimi eno- ali dvostanovanjskimi hišami, da bi vsaka hišica imela še kos sveta za obdelovanje, da bi si stanovalci z lastnimi pridelki pomagali pri gospodinjstvu. Mestna občina bi po potrebi pomagala tudi s potrebnim orodjem in semeni. Najemna za hišo in svet bi služila hkrati za amortizacijo ter bi tako mali domovi postali last stanovalcev. Obdelovanje zemlje bi tudi vzgojno vplivalo, ker bi se delavci spet vrnili k zemlji in spoznali njen pomen za družino in dom. Drugi način bi bile pa velike hiše s čim bolj ločenimi stanovanji, a tudi pri teh hišah naj bi bili vrtiči in igrišča. Najprej bo izvedena nekaka prehodna rešitev vprašanja z zadržavo še ne docela zazidanih stavbišč, ki so lasti mestne občine; razmislija se pa tudi o izpolnitvi in razširjenju sedanjih mestnih poslopj, ki so v v njih že dosedaj stanovanja.

Se to jesen prične mestna občina na svojem zemljišču ob vojnem arzenalu med Bežigradom, Kobariškim, Einspillerjevo in Lavričovo ulico graditi veliko delavsko kolonijo. Zgrajena bo med sedanjima mestnima poslopjema ter bo obsegala 48 stanovanj v dveh dvonadstropnih poslopjih ob Kobariški in Lavričovi ulici, ter otroško zavetišče med obema stanovanjskima poslopjema. V vsakem poslopju bo 24 stanovanj, tako da bo le po dvoje stanovanj v istem nadstropju stopnišča.

in teraso povezani s prostornim vrtom zavetišča. Okoli zavetišča in igrišča so razvrščeni vrtovi posebnih družin, da bodo starši odtod in tudi iz svojih stanovanj lahko vedno videli, kaj delajo in kako se počutijo njih ljubljenci.

Priložena risba kaže pogled na celotno kolonijo, kakor jo bomo videli iz Ljubljane proti Kamniškim planinam. Ob levi in desni sta oba stanovanjska bloka, med njima je pa otroško zavetišče s teraso in igriščem ter družinski vrtiči, okoli in okoli pa zelenice in pota. Kolonija je zares prijazna in vabljiva ter bo gotovo mnogo pripomogla k sreči in zadovoljnosti stanovalcev, s tem pa tudi k zadovoljnejšim in lepšim časom vse Ljubljane.

28. avgusta vsi na mladinsko prireditev v Dol pri Ljubljani

Hrastnik

Vpisovanje v strokovno (obratno) nadaljevalno šolo v Hrastniku bo v nedeljo, dne 28. avgusta, dopoldne v deški šoli, in sicer ob 8. za vajence, ob 9. za vajenke. Šolsko vodstvo opozarja na § 37. uredbi o strokovnih nadaljevalnih šol, po katerem so službodajalci dolžni privedi osebo svoje vaje (ke) — novince (ke) k vpisovanju ter predložiti: 1. krstni list, 2. izpričevalo o zadnjem šolanju in 3. pogodbo o dnevu vstopa v uk. — V nedeljo, dne 4. septembra, se naj zbere v šoli ob 8. dopoldne vsi učenci obeh moških razredov in ob 9. vse učence ženskega razreda, kjer dobe nov urnik, ki bo letos predručen, in nadaljnja navodila za pouk. Reden pouk v strokovno nadaljevalni šoli se prične v ponedeljek, 5. septembra.

Sport

Po državnem lahkoatletskem prvenstvu

Štiri dni se je odigralo v Ljubljani na Stadionu tekmovalne v lahki atletiki za prvenstvo države. Bili so zastopani naši mojstri, edino zagrebške Concordie ni bilo, ker je zadnji trenutek preklicala svoje prijave. Tekmovalci niso pokazali onih rezultatov, katere smo pričakovali, izvzemši teka na 400 m, v katerem je Pleterski postavil izredno dobrim časom nov državni rekord. Tudi udeležba od strani tekmovalcev je bila daleko manjša od števil prijav. Gledalcev je bilo prav malo, kakor običajno pri naših lahkoatletskih prireditvah.

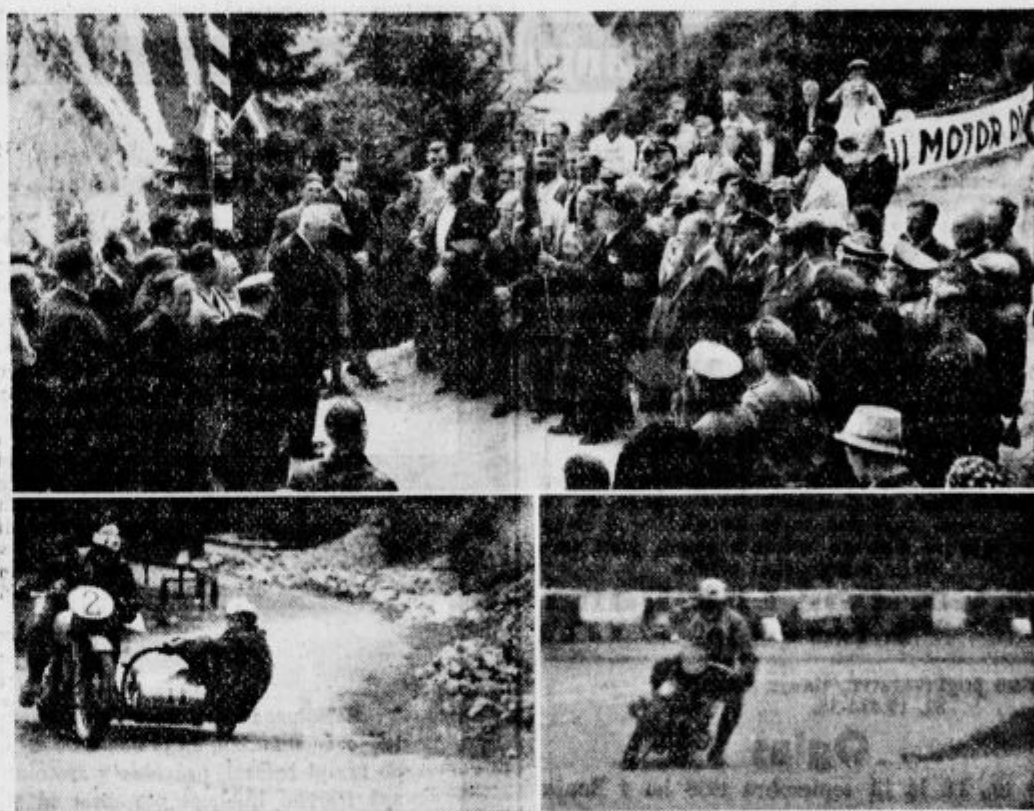
Ze opetovano smo opozarjali na hibe v našem lahkoatletskem športu, toda vedno zaman. In zato je tudi to državno prvenstvo izpadlo tako, kakor ne bi smelo. Zanimanje za lahkoatletski šport je vedno manjše in to ne po krivdi atletov, temveč po krivdi prirediteljev. Letos se je to še mnogo bolj opazilo, kajti med gledalci smo pogrešali celo one klubske simpatizerje, ki so navadno vedno spremljali in bodrili svoje tovariše. Kaj je temu vzrok?

Predvsem bi opozorili na priprave in reklamo. Pri nas se je doslej še vedno delalo reklamo prav zadnji trenutek, namesto da bi ljudi že mnogo prej opozarjali na take športne dogodke, kakor je državno lahkoatletsko prvenstvo. Ni zadosti, da se brigamo samo za atlete, ampak moramo vzporedno delati tudi na tem, da ljudi zainteresiramo za lahkoatletski šport, za lahkoatletske tekme, katere naj bi obiskovali v velikem številu. Saj so vendar lahkoatletske prireditve, če so dobro organizirane, zelo zanimive in naše občinstvo bi prav gotovo rado prihajalo nanje, če bi ga znali pridobiti zanje. Po sedanjem načinu pa je naša lahkoatletika, ki sicer pri mladem rodu lepo napreduje, zapisana smrti. Atleti se bodo namreč nekega dne

naveličali nastopati samo pred sodniškimi komisijami. In tudi rezultatov ne bodo mogli nikdar takih dosegati, kakor bi jih na primer pred več tisoč gledalci.

Letošnje prvenstvo se je dokaj hitro razvijalo, saj je bil na razpolago skoraj ves kader sodnikov, ki jih imamo v Ljubljani. Celotno disciplino bi se lahko vršilo naenkrat, kakor se jih je, kajti sodnikov ni primanjkovalo in zato je bilo nepotrebno delo v temi ob pomoči kolesarskih svetilk. To stvar je pri prihodnji taki prireditvi brezpogojno zboljšati. Drugo, za kar moramo v bodoče skrbeti, je pa to, da ves prostor in vse tekmovalno orodje pravočasno pripravimo. Ne odlašati vsega na zadnji trenutek, česar nismo opazili samo pri tem prvenstvu, ampak so pri vseh sličnih prireditvah pri nas v navadi. To napravi zelo slab vtis ne samo na tekmovalce, ampak v še večji meri na gledalce. To hibo, ki se pri vseh naših lahkoatletskih prireditvah ponavlja, je ob prav majhni dobri volji zelo lahko odpraviti.

Kaj pa tekmovalje kot tako? V splošnem ne moremo biti zadovoljni z njim. Na eni strani je bilo na startu — kakor smo že rekli — neprimer- no manj tekmovalcev kakor je bilo prijavljenih, na drugi strani pa nam rezultati ne dajejo posebnih nad za naš uspeh na predstoječi balkanijadi v Beogradu. Vsi drugi narodi, ki se udeležujejo balkanijad, lepo napredujejo, mi pa ne pridemo nikamor naprej. Izgleda, da se bomo morali zelo potruditi, če bomo hoteli še doseči drugo mesto. In po čigavi krivdi? Finančna sredstva sama nas ne bodo rešila, če ne bo več discipline, zavednosti in drugačnega dela, kakor smo ga doslej vajeni v našem lahkoatletskem športu. Zatorej je potrebno oboje. Le tako bomo mogli v našem lahkoatletskem športu doseči ono višino, ki jo po zmožnosti svojih atletov zaslužimo.

Ljubeljske motodirke 15. t. m.: Zgoraj odkritje spominske plošče pok. predsedniku M. K. Ilirije R. Zalokarju, spodaj pa dva prizora zanimivih dirk.

O jadralnem letalstvu

Letalstvo, za katero kaže naša javnost v zadnjih letih vedno več zanimanja, je preneslo svojo glavno delavnost na jadralno letenje. V prvih začetkih je bilo najvažnejše vprašanje, kje dobiti potrebne dohodke za razvoj letalstva. Tukaj je poleg državne podpore, ki jo dobiva Aeroklub, v veliki meri priskočila na pomoč podpora posameznih zasebnikov in požrtvovalno delo mladih fantov, ki so si v dolgih zimskih mesecih sami izdelali letala, da se morejo poleti učiti letanja.

Ze takoj v začetku, ko so začeli pri nas gojiti jadralni šport, so Bloke zaslovene po vsej državi kot posebno pripraven teren za jadranje. To nam potrjujejo tudi doseženi uspehi, saj so vsi štirje državni rekordi padli na Blokah. Nič čudnega ni, da se je odločil Aeroklub, da bo iz Blok zgradil postojanko, ki bi bila matica jugoslovanskega jadralnega letenja.

Ob vsem tem pa moramo imeti pred očmi tudi negativne strani Blok kot terena za jadralno letenje. Omeniti moramo najprej oddaljenost Blok tako od Ljubljane, kakor od vseh drugih večjih središč. Če hočemo, da se zanimanje za letalstvo z jadralnim letenjem ponese med narod, ni dovolj,

da je letenje omogočeno samo nekaj mesecev v poletju, in še to samo tistim, ki so tako srečni, da imajo poleti dovolj časa, da gredo za nekaj mesecev na Bloke. Čeprav so Bloke, kar se tiče vremenskih prilik, zelo prikladen teren za prvi pouk v jadralnem letenju in za poznejše pravo jadranje, je naša naloga, da si poiščemo terene v bližini središč naše delavnosti, v prvi vrsti v bližini Ljubljane, da na ta način omogočimo praktično udeleževanje v jadralnem letenju tudi vsem tistim, ki si ne morejo privoščiti v poletju en ali dva meseca počitnic na Blokah.

Dosedanji doseženi uspehi nas potrjujejo v prepričanju, da je to mogoče. V interesu letalstva samega je, da se to čimprej v resnici izvede.

Vesti športnih zvez, klubov in društev

Lahkoatletska podzveza (službeno). Obveščamo, da so odzeleni za kondicijski tabor za reprezentan- ce Belgradu slednji atleti ljubljanske podzveze: Račič, Poljšak, Pleterski, Klinar, Skušek, Goršek, Nabernik, Pogačnik, Brčun, Krevc, Zgane, Martin, Bratovž, Perz, inž. Stepičnik in Knez (od Amaterja, Trbovlje). Odhod iz Ljubljane v sredo 24. avgusta ob 21.10. Atleti naj kupijo vozovnice Ljubljana-Belgrad III. razred brzega vlaka (turistični obrazec sum.), s seboj naj prinesejo opremo. Stroške potovanja povrne v Belgradu ministrstvo za fizično vzgojo naroda. Danes ob 19 obvezno sestanek teh atletov v tajništvu Podzveze, Tavčarjeva ulica I-IV.

Radio

Programi Radio Ljubljana

Torek, 23. avgust: 12 Izpod južnega sonca (plošče) — 12.45 Poročila — 13 Napovedi — 13.20 Opoldanski koncert Rad. orkestra — 19 Napovedi, poročila — 19.30 Nac. ura: Kako se otrok ne sme vrgajati (Vito-mir Radovanovič, šol. nadz.) — 19.50 Deset minut za-bave — 20 Edw. German: Plesi Nell Gwyn (plošče) — 20.10 Po moravski dolini (g. Rudolf Dost.) — 20.30 Koncert Rad. orkestra — 21.15 Klavirski koncert g. Marte Oster-Vallja — 22 Napovedi, poročila — 22.15 Prenos lahke glasbe iz kavarne Nebotičnik.

Dragi programi

Torek, 23. avg.: Belgrad: 20 Nar. pesmi, 20.30 Simf. konc. — 21.45 Harmonika, 21.50 Kavarniška godba — Zagreb: 20 Igra, 21 Verdijeva opera »Traviata« — Pra-ga: 12.25 Sal. ork., 19.55 Igra, 21.15 Janačkova dela, 22.15 Pester progr. — Varšava: 19.30 Zab. konc., 21.10 Danska gl., 22 Simf. konc. — Sofija: 20 Bariton, 21.15 Lahka gl. — Budimpešta: 20 Ork. konc., 21.15 Plesna gl., 20.10 Cig. ork. — Trst-Milan: 21 Opera »Glicondas (prenos s Sforzovega gradu) — Rim-Bari: 21 Na gore, na gore! (ork. konc.), 22 Kone, polifonske akademije iz Barja — Dunaj: 20.10 Simfoniki, 21.15 Chopinova skladba, 22.30 Več. konc., 24 Nočna gl. — Berlin: 19 Verdijeva opera »Falstaff« — Hamburg: 20.10 Operni večer — Frankfurt: 19 Pihala, 20.30 Igra, 21.15 Wagne-rovje skladbe — Köln: 20.30 Ples. več. — Monakov: 19.10 S. počitnice na Bavarskem, 20.30 Mozartova dela — Beromünster: 19.10 Švicarske narodne, 20.25 Igra, 21.15 Nordijska gl., 22.05 Brahmsove sonate — Stras-bourg: 20.30 Nar. gl., 21.15 Kone, na dveh klavirih. 21.45 Dueti.

Naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretresljivo vest, da je naš ljubljani sin, gospod

Mario Bolaffio

maturant

po tragični nesreči v najlepših mladeniških letih, star 19 let, v petek, dne 19. avgusta popoldne nenadoma umrl.

Moškanjci-Ljubljana, dne 22. avgusta 1938.

Rodbini Bolaffio-Pegan

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda 1 din; ženitovanjski oglasi 2 din. Debelo tiskane naslovne besede se računajo dvojno. Najmanjši znesek za mali oglas 15 din. — Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka petlinna vrstica po 3 din. — Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe iščejo

Mlad fant
pošten, išče službo sluge v kakem hotelu ali trgovini v Celju. — Naslov v podružnici »Slovenca« v Celju. (a)

Službo dobe

Za blagajničarko
se sprejme mlajša moč s primerno šolsko izobrazbo. Ponudbe upravi »Slovenca« pod 13.738. (b)

Dva krojaška pomočnika
izključno samo za velike kose in samostojno delo takoj sprejme Janko Likozar, Predosleje pri Kranju. Hrana in stanovanje v hiši. (b)

Izurjena pletilja
starejša, ki bi bila zmognjena prevzeti vodstvo v pletilnem oddelku, se takoj sprejme v stalno službo. Primerna izobrazba zaželjena. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 13.753. (b)

Trgovskega pomočnika
ali pomočnico, manufakturne stroke, zanesljivo, samostojno moč, sprejme večja podeželska trgovina ob železnici. Nastop takoj ali 1. septembra. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Dobro prodajalec« št. 13.955. (b)

Čitajte in širite
»Slovenca«

Ostanke štofov

za moške obleke in posamezne hlače, razne ostanke volnenega blaga za damske obleke in kostume, za plašče, kakor tudi vse vrste manufakturno blago razprodaja po globoko znižanih cenah pred vse-litvijo v nov lokal tverda

F. I. Goričar, Ljubljana
Sv. Petra cesta 29.

Mestno poglavarstvo, Banja Luka.
Št. 19.434-38.

Oglas

Dne 10., 11. in 12. septembra 1938 bo v Banja Luki

jesenski sejem za blago in živino.

V času sejma — dne 11. septembra 1938 — bo velika razstava konj

vrbaske banovine. — Za nagrade razstavljenih konj je določena vsota 100.000 din.

Sestanek tekmovalcev

Vrbaskega kola jahačev »Vojvode Mrkonjič«.

Vsi obiskovalci imajo 50% na drž. železnica

na podlagi odloka generalne direkcije državnih železnic št. 84.521 z dne 15. avgusta 1938. Pri

odhodu kupljena karta s potrdilom na razstavi velja za brezplačen povratek. — Popust velja od

8. do 14. avgusta za dohod in od 10. do 16. avg. za odhod.

Banja Luka, dne 18. avgusta 1938.

Predsednik mestne občine: dr. Asim Džinić l. r.

Med kitajskimi teroristi

Lahko rečem, da Jun-Shih-Kai v nekem oziru nosi odgovornost za začetek teh neprestanih borb med tekmojučimi četami. Znano vam je, da se je hotel Jun-Shih-Kai imenovati za cesarja. Ob njegovi smrti leta 1916 so se njegovi generali kmalu med seboj spili, da bi si priporili nasledstvo. Bedno je bilo to stanje, kajti poklicne čete so širile strah pri kmetih. Brž ko je bil ta ali oni general ubit, ali ni imel več denarja, so bili njegovi pristaši brez sredstev in so osnovali čete roparjev, ki so bili pripravljeni za vsakršne izgrede. Pomnite, da so vojaški prepri bili vedno bolj redki, odkar je Chang-Kai-Shek leta 1927 strl komuniste in v avgustu 1930 izčistil zadnje revolucionarne pokrajine.

C. O. Simon je govoril o Kitajcih z neko ljubeznijo, katero je moglo prikriti, a je vendar dihal iz njegovih usten besed.

»Posodil vam bom nekaj časopisov, ki vas bodo zanimali.«

Misionar je šel k svoji mizi, za katero je običajno delal, in brskal po kupu revij.

Nenavadna tišina je zajela sobo, katero je prekinjalo edino škrtanje Fradonovega noža, ki je obrezoval svoj kos ebenovine.

Ta tišina in ta majhni vzemirliji šum sta delovala na moje živce kaj neprijetno. Pogledi so mi švigali od stražniškega revolverja do mirnega vernikovega obraza. Res, on je bil zelen nedovzet za vsako živčno razdraženost in malo sem se sramoval nerazumljivega nemira, ki se me je polasčal. Toda to pričakovanje je imelo nekaj groznega v sebi... Sicer pa pričakovanje česa? Zaprti smo bili v tej sobi kot v skrinji...

»Vzemite!«

C. O. Simon mi je ponudil publikacije, ki sem jih oprezno vzel, kajti roke sem imel

Vajenci

Fant z dežele
se želi izučiti kovaštva. Pogoj: oskrba za 4 leta. Naslov v podružnici »Slovenca« v Celju. (v)

Kupimo

Paradižnika
svežega, popolnoma dozorelega, kupi vsako množino Slamič, Ljubljana.

Vsakovrstno

zlato kupuje
po najvišjih cenah
CERNE, juvelir, Ljubljana
Wolfova ulica št. 3

Vnajem

ODDAJO:
Lokal za slaščičarno
oddam. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Promet« št. 13.749. (n)

Stanovanja

ODDAJO:
2 štirisobni stanovanji
v novi zgradbi Goričar, Sv. Petra cesta, v tretjem nadstropju in manjzadno z najmodernejšim komfortom in centralno kurjavo oddam z novembrom. (e)

Prodamo

Dežne plašče, obleke,
perilo itd. si nabavite najboljše in najcenejše pri Presker, Sv. Petra cesta 14. (l)

Dobro emendolski sir
ima po dnevni ceni na razpolago Mlekarska zadruha Nova vas-Bloke. — Sir bomo razstavili tudi na jesenskem velesejmu.

»Mundlos«
šivalne stroje
odlične kakovosti dobite po zmerni ceni pri tvrdki KLEINDIENST & POSCH Maribor, Aleksandrova 44

KOLESA

najnovejši letošnji modeli v največji izbiri naprodaj po neverjetno nizkih cenah
Nova trgovina
Ljubljana - Tyrševa cesta 36 (nasproti Gospodarske zveze)

Rozine

na zalogi. »Veletrogovina južnega sadja«, Ljubljana, Tyrševa cesta 48. (l)

Posedstva

Dvoje majhnih posestev
v Luščki vasi ugodno naprodaj. Pojasnila daje Kohn Ivan, Luščka vas, Poljčane. (p)

Več stavbnih parcel

v bližini kolodvora v St. Vidu - se pod ugodnimi pogoji proda. — Poizve se: Vižmarje 59.

Enonadstropna hiša

žaga, miln in mizarska delavnica z opremo, stalna vodna moč, ter dve zemljiški parceli, na prometnem kraju v Zagorju o. S., ugodno naprodaj. — Pojasnila daje Ljudska hranilnica in posojilnica v Zagorju ob Savi. (p)

Kunaver Ludvik
gradbeno-strokovno obraščeni posredovalec — Cesta 29. oktobra št. 6, telefon 37-33, ima napredaj večje število parcel, komplesov, posestev, gozdov, trgovskih in stanovanjskih hiš in vil. Pooblaščen graditelj in sodni cenilec za nasvete brezplačno na razpolago. (p)

Denar

S hranilno knjižico
lahko kupite vse vrste pohištva: spalnice, jedilnice, kuhinje, prvovrstne izdelke, po ugodni ceni. Erman & Arhar, tovarna pohištva, št. Vid nad Ljubljano. (d)

Pohištvo

Spalnice, jedilnice
in kuhinje lahko v veliki izbiri kupite in plačate tudi s hranilno knjižico pri Erman & Arhar, tovarna pohištva, št. Vid nad Ljubljano. (s)

Hotel „Triglav“ v Sevnici ob Savi

se odda s 1. januarjem v najem. Tik kolodvora, 18 popolnoma opremljenih sob za tuje in letovišarje, vodovod, avtogaraža in ostalo gospodarsko poslopje, lep senčnat vrt za goste, lep ter velik zelenjadni vrt, ves inventar kompleten, tudi ves kuhinjski pribor.

Ponudbe sprejema do 30. septembra 1938 lastnik Karl Zupanc, valjni mlin v Sevnici.

V globoki žalosti javljamo pretužno vest, da nas je po kratkem trpljenju, previdena s tolažili svete vere za vedno zapustila naša ljubljena soproga, mati, sestra in teta, gospa

Amalija Glavnik roj. Božič

soproga preglednika finančne kontrole v pokou

Pogreb nepozabne pokojnice bo v torek, dne 23. avgusta popoldne iz hiše žalosti, Ljutomer št. 85, na farno pokopališče. Ljutomer, Bača, Petrovgrad, 21. avgusta 1938.

Globoko žalujejo: Jože, soprog; Jožko, sin; Ljudmila, hčerka, ter ostalo sorodstvo

Dotrpela je po dolgi, mučni bolezn naši srčno ljubljena mamica, stara mamica, teta in tašča, gospa

Ivanka Knific

vдова po trgovcu in posestniku

K zadnjemu požitku jo spremimo v sredo, 24. avgusta ob pol petih popoldne izpred mrtvaške veže splošne bolnišnice na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 21. avgusta 1938

Globoko žalujejo:

Franc, ban. ravnatelj v pokou; Emil, podpolkovnik v pokou, sinova; Jeanetta Foedransperg, profesorica državne konservatorija, hči, in ostalo sorodstvo

Žalostnega srca naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je po kratki, mučni bolezn danes ob 5.30, previden s tolažili svete vere, umrl naš dobri soprog, brat, stric in svak

Franc Gnezda

višji kontrolor državnih železnic v pokou

Pogreb bo v sredo, dne 24. avgusta ob pol treh popoldne iz hiše žalosti, Krakovska ulica 17, k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 22. avgusta 1938.

Marija Gnezda, soproga; Josip Gnezda, brat, in ostalo sorodstvo

Brez posebnega obvestila.

Žalostnega srca sporočamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je danes ob tri četrti na štiri popoldne po kratki bolezn, previden s svetlojavstvi, umrl v Gospodu naš iskreno ljubljani oče, brat in stric, gospod

Alojz Prevc

skladiščnik pri tvrdki Schwab v Ptuj

Zemski ostanke predragega pokojnika bodo blagoslovljeni v mrtvašnici ptujske bolnišnice v sredo 24. avgusta ob 4 popoldne in shranjeni na mestno pokopališče v Ptuj.

Ptuj, dne 22. avgusta 1938.

Žaluoja hčerka Ana in ostalo sorodstvo.

slonila na naslanjač. Oči Č. O. Simona so bile zaprte.

Obupno sem se skušal otresti odrevenelosti, ki me je napadala, in poskusil sem poklicati policaja:

»Nadzor...«

Toda besede nisem mogel končati. Zdelo se mi je, da leži Fradon z odprtimi usti, na pol zlekujen na postelji. Potem sem se pogreznil v nezavest...

Četrto poglavje

Ko sem znova odprl oči, jih je ranila preveč živa belina okrog mene. Z mežikajočimi trepalnicami sem se marljivo trudil, da bi zbral svoje misli. Kje sem? Zakaj vse tako belo okoli mene, stene, postelje in jopice tihotnih žena, ki so se sklanjale nad mojo posteljo...

Glava mi je bila strašno težka in šumenje mi je vzbujalo vtis, da imam polna senca malih kragulčkov.

Tedaj sem zaslišal nek glas:

»Zavedel se je.«

Nato se je postavil neki stražnik med mojo posteljo in oknom. Spoznal sem nadzornika Fradona. Takoj so se mi uredile misli in naglo sem se dvignil.

»Kaj se je zgodilo? Kje je O. Simon? Oh, moja glava...«

Policaj me je prijel za ramena.

»Ostanite še nekaj časa zlekujeni. V četrto ure bo boljše.«

Tedaj sem razumel, da sem v bolnišnici. Strežnica mi je dala piti nekaj grenkega. Spal sem se in opazoval Fradona, ki je bil videti zelo žalosten.

»Povejte mi končno, kaj se nam je pripetilo?« sem nepotrpežljivo vprašal.

»Ne vem prav nič več kot vi,« je zagodrnjal nadzornik. »Pred eno uro sem se prebudil. Gospod Leclerc je bil pri mojem vzglavju. Povedal mi je, da je O. Simon izginil. To je vse.«

»Moj Bog!« sem zajeceljal.

Takoj sem se spomnil onega nemirnega večera v misijonarjevi sobi. Razburil sem se.

»Toda to je končno nemogoče!«

Mračen in potr nadzornik se je zdel, da se je zatopil v ogledovanje svoje obutve.

»Kaj hočete, da vam povem, gospod Martin? Očividno nam je bilo primešano nekaj v vino, a kako?«

»Glejmo, moj dragi! Bili smo v sobi, kjer so bile vse odprtne zaprte, vrata, okna. Prav za prav je nemogoče, da bi kdo tja vstopil, dokler smo bili tam! Da bi nam pa bilo primešano že prej, je nemogoče, četudi bi obstojal tak strup, ki deluje pozneje! Bili smo trije in smo jedli različno hrano v treh drugačnih krajih ob različnih urah! Učinek strupa se ne dovoli na uro kakor eksplozija bombe. In pri O. Simonu nismo ne pili, ne jedli. Torej?«

Misli so mi začele jasno delovati, le neprestan glavobol mi je mučil čelo. Opazil sem, da se mi je ura ustavila.

»Koliko je ura?«

»Ena in petnajst minut čez poldan.«

»Oh! Torej sem spal že od dveh jutraj?«

»Približno. Jaz sem se zavedel okoli poldne in načelnik me je takoj sprašal. Našli so naju tedaj, ko bi me moral eden mojih tovarišev izmenjati in takoj so naju prenesli v francosko bolnišnico.«

»Kaj vam je rekel gospod Leclerc?«

Skrusen policajev obraz se je bolj omračil.

»Načelnik je bil besen prav gotovo. Vendar ve, da sem vreden in da to, kar se je pripetilo, se ni zgodilo zaradi moje malomarnosti. Kolikor je sploh človeku možno, sem pazil na vse. Toda ljudje »Gonga« niso ljudje, ampak hudiči, gospod!«

Da bi zmanjšal svojo odgovornost, je bil Fradon pripravljen pripisovati svojim nasprotnikom nadnaravno moč.

H konferenci Male zveze na Bledu

Predsednik vlade dr. Stojadinović, češkoslovaški zunanji minister dr. Krofta in romunski zunanji minister Petrescu Comnen na železniški postaji Lesce po prihodu posebnega vlaka. Na desni naš vojni minister armadni general Marič

Fantje in dekleta v narodnih nošah pozdravljajo na postaji Lesce došla zunanja ministra dr. Krofta in Petrescu Comnena

Tovarnar J. Kirbiš — 60 letnik

Celje, 23. avgusta.

Danes obhaja znani celjski pekovski mojster, trgovec in tovarnar g. Josip Kirbiš svojo šestdesetletnico. 23. avgusta 1878. je zagledal luč sveta na trdni kmetiji svojega očeta na Jurjevu pri Ptujju. Ze kot mlad fant je čutil veselje do pekovske obrti. Šel je v Ptuj, kjer se je izučil in ostal nekaj časa kot pekovski pomočnik. Nato je odšel v Gradec, da se

izobrazil v svoji stroki. Tu je končal podčastniško šolo, nato pa je bil premeščen v Bosno, kjer je služboval kot narednik vodnik. Po kratkem bivanju v Dobru se je l. 1905. preselil kot samostojen pekovski mojster in trgovec v Celje, kjer je kupil nasproti Narodnega doma pekarno ge. Regule. Pekarno je temeljito preuredil in tehnično opremlil z vsemi potrebnimi modernimi stroji za izdelavo peciva in keksov na veliko. Po prihodu v Celje je ustanovil pekovsko zadrugo v Celju, katere predsednik je bil dolgo let. Združenje pekovskih mojstrov ga je v znak hvaležnosti njegovega neumornega dela za združenje imenovalo za častnega predsednika. G. jubilarnt pa ni znan samo pri nas, poznajo ga preko naših mej, saj njegova izvozna trgovina slovi v vseh sosednjih državah kot solidna trdka. L. 1930. je z lastnimi sredstvi zgradil v Ipavčevi ulici sodobno urejeno tvornico kvasa, sladov in kanditov.

Gospodu jubilarntu, ki je dolgoletni naročnik SLOVENEČ, k lepemu jubileju iskreno čestitamo vsi Celjani!

KINO SLOGA Tel. 27-30

Danes ob 16., 19.15. in 21.15. uri.

Usodni dijamant

Naš voditelj, notranji minister dr. Anton Korošec, sredi slovenskih obrtnikov na taboru v St. Vidu

Foto Justl, Ljubljana

Brezpogojno
lahko
zaupate -

blagemu in dobremu Schichtovemu terpentinovemu milu, ki odpravi temeljito vsako nesnago. Schichtovo terpentinovo milo uživa svoj sloves pri milijonih gospodinjah in si je pridobilo njihovo popolno zaupanje, kajti perilo oprano s tem milom, ostane dolgo časa kot novo.

SCHICHTOVO TERPENTINOVNO MILO
pere
bleščeče
belo

Naše nedeljske prireditve

Jakličeva slavnost v Dobrem polju

V nedeljo popoldne se je zbralo v Dobrem polju več tisoč ljudstva, ki je prihitelo od vseh strani počastiti velikega sina slovenskega naroda rajnega Franceta Jakliča, ki bodo Dobrepoljci njemu na čast postavili nov velik dom, ki naj bi služil za prosvetne in tudi karitativne namene. — Mladina velikolaškega okrožja je tega dne ob tej priliki priredila v Dobrem polju svoj veliki nastop.

Ob dveh popoldne je po prihodu kočevskega vlaka z videmske postaje krenil proti Vidmu velik spreved, v katerem je korakalo do 500 naše mladine, deloma v krojih, deloma v civilni obleki. Poleg mladine je šla velika vrsta konjenikov in narodnih noš ter stotine drugega ljudstva. Nato so bile v župni cerkvi pete litanije, nakar se je vsa tisočglava množica zbrala na stavbišču, kjer že stoji temeljni zidovi nove močnejše zgradbe. Ribniški dekan g. svetnik Skubic je v ornatu imel velik cerkven govor, ki je v njem duhovito označil duhovni in častni pomen današnjega dne za vso dolino. Po govoru je domači župnik g. svetnik Merkun prebral listino, ki so jo vzidali v vogelni kamen nove zgradbe. Ko je g. dekan Skubic slovesno blagoslovil temeljni kamen in zazidal listino, je bila cerkevna slavnost končana, nakar se je spreved razvrstil na telovadšče.

Tisoči so napolnili obširni telovadni prostor, mnogo sto ljudi pa je še od zunaj gledalo in poslušalo. G. svetnik Merkun je uvodno pozdravil vse navzočne množice, zlasti pa navzočne hčerke in sina ter sorodnike pokojnega Fr. Jakliča, kakor tudi vso zbrano mladino. Posebej je še pozdravil zastopstvo Slomškove družbe, ki je v večjem številu prihitelo na slavnost v spomin svojega ustanovitelja. Imenoma je pozdravil sborca rajnega Jakliča g. banovinskega šolskega nadzornika Ivana Štruklja.

Po uvodnih pozdravih je v imenu občine pozdravil ljudske množice videmski župan g. Strnad, nakar je spregovoril g. nadzornik Štrukelj, za njim pa v imenu kočevske Slovenske Straže g. nadzornik Peterlin. V imenu velikolaškega okrožja fantovskih odsekov je pozdravil brat Petrič. Ko je govoril še urednik Kremenčar o delu pokojnega Franceta Jakliča, je bilo zborovanje končano, nakar je sledil telovadni nastop. Nastopila je mladina iz Kočevja, Ribnice, odkoder je prišlo 70 fantov poleg mnogo drugih, iz Velikih Lašč, Dobrega polja, Šmarji in Žalne. Prišli pa so moške in fantje tudi iz oddaljene Stične. Nastopilo je s prostimi vajami 60 mladcev in 30 mladenk, 70 članic, 45 deških naraščajnikov, 30 naraščajnic iz Dobrega polja in 20 naraščajnic iz drugih odsekov, dalje je nastopilo pri prostih vajah 70 članov. Na bradlji je nastopilo 10 članov, na drogu pa 11. V skokih v višino, daljavo in s palico sta se zlasti merila odseka iz Ribnice in Šmarji ter je vso telovadbo ljudstvo z napietim zanimanjem spremljalo. Bil je lep nastop mladine, s katerim je moral vsakdo biti zadovoljen. Vsega skupaj je pri telovadbi nastopilo 340 telovadcev in telovadk.

Vsa prireditve je bila nad vse posrečena in je bila častna za vse sodelujoče, kakor za vso dobrepoljsko dolino, ki je tako lepo počastila spomin svojega rojaka in velikega Slovenca Franceta Jakliča.

Belokranjska mladinska prireditve

Za uvod v veličastni dan belokranjske mladine je bila na predvečer slavnostna akademija. Po hribov tistran Gorjancev in Mirne gore pa so zagoreli kresovi.

Metlika in vsa Bela Krajina se je prebudila v krasno poletno jutro, ki je kar izzivalo na usta smeh in vrisk. Proti devetim so se začele polniti ceste proti Metliki. Okraščeni vozovi in avtomobili so prehiteli kolesarje in pešce in pozdravljanja ni bilo ne konca ne kraja. Pred prihodom vlaka so se zbrali na postaji domači fantje in dekleta, da sprejmejo došle brate in sestre ter goste.

Med slavnostnim pritrkavanjem metliških zvonov so se zbrale množice ob lepo okrašenem oltarju pred cerkvijo, kjer je imel cerkveni govor g. pr. Savora. Pri sv. maši, ki jo je daroval metliški prost. g. dr. Dostal, je pod vodstvom organista g. Pahorja vse ljudstvo pobožno prepevalo cerkvene pesmi in a himno »Povsod Bogal« je bil cerkveni del tabora končan.

Zborovanje je pričel predsednik pripravljalnega odbora župan g. Nemančič, ki je pozdravil odličnike in vse navzoče. Vdanostne brzojavke Nj. Vel. kralju Petru II., Nj. Vis. knezu namestniku Pavlu, voditelju dr. Antonu Korošcu, škofu dr. Gregoriju Rožmanu in banu dr. Natlačenu so bile z viharimi ovacijami naslovljenecem sprejete in odposlane. Prav tako so bile došle pozdravne brzojavke dr. Korošca in dr. Natlačena predmet ponovnih manifestacij zvestobe belokranjskega

ljudstva svojim voditeljem. Zborovanje je pozdravil g. prost. dr. Dostal, ki je poudaril, naj slovenska mladina polaga zaupanje v rešitev iz vseh časovnih stisk in neprilik v božjo pomoč in pa v lastno delo. — V imenu belokranjskih katoliških dijakov je pozdravil akademik Tone Berkopec.

Akademik Čuješ je poudaril potrebo narodno obrambnega dela, g. p. Savora pa je dal zborovalcem na pot misel: Slovenski zemlji hočemo ostati zvesti, ljubiti in negovati svoj jezik in s tem prispevati k mirnemu in složenemu sožitju bratov v veliki jugoslovanski državni skupnosti. Po minutnem vzklikanju Jugoslaviji in kraljevskemu domu je godba zaigrala državno himno, nato pa je zborovalce pozdravil še g. Plut Martin, predsednik belokranjskega okrožja FO in s pesmijo »Hej Slovenci« je bilo dopoldansko zborovanje končano.

Ko so se množice že razhajale, da se po opoldanskem okrepčilu popoldne vrnejo na telovadšče, se je pripeljal pokrovitelj, ljubljanski župan dr. Juro Adlešič v spremstvu kanonika g. Klinarja in svetnika g. Svetela. Pozdravil se je s prireditelji tabora in obžaloval, da zaradi nujne zadržanosti ni mogel priti že na zborovanje. Okrog pol dneva je obiskal ljubljansko kolonijo, kjer so mu deklice ponovile točke iz akademije, ki so jih izvajale prejšnji večer, posebno še posebej njemu namenjeno »Belokranjsko rapsodijo«.

Po popoldanskem opravi v župni cerkvi so se začeli zbirati ljudje na telovadšču na Vereju, kjer je bil javni nastop, ki je prav lepo uspel. Po nastopu pa se je razvilo prijateljsko veselje na komendskem dvorišču.

Kmečki dan v Škofi Loki

Že v soboto zvečer so zagoreli po vrhovih poljskih in selških hribov številni kresovi. Zavedni Zminčani so sami prižgali deset močnih kresov. V Prosvetnem društvu v Škofi Loki pa so fantje in dekleta gasilske čete Godešič igrali Meskovo dramo »Pri Hrastovih«.

V nedeljo jutraj je Škofja Loka vsa oživila. Že ob 8 so se začele zbirati skupine zavednih kmetov peš in na vozech in ko se je ob 9 začel z Lahovega klanca ob Evharističnem križu pomikati slikoviti spreved, se je nabralo v sprevedu in špalirju več tisoč ljudi. Na čelu spreveda je jездil konjenik v narodni noši z državno zastavo. Sledili so fantje v narodnih nošah na konjih, kolesarji, godba Ljubnik, krasna zastava Kmečke zveze in za njo člani glavnega odbora s podnačelnikom Strcinom. Izredno lep je bil pogled na skupino mladinske kmečke zveze Zminec, Dekleta so nesla prapor M.K.Z. Zminec, obdana od skupine 30 otrok, za zastavo pa njen boter in botrica ter močna četa zminskih fantov. Sledila je krasna skupina gruntske očetni, vse na vozech, ki so jo predstavljali po večini člani in članice Stare Loke. Narodne noše in kmečka dekleta so zaključila to skupino. Godba Selca, katero vodi poštvovalni župan in svetnik Kmečke zbornice Matija Megušar, je otvorila novo skupino zavednih kmetov občine Selca, v kateri so se postavili zlasti Bukovščani z očetjo na vozu z bališem, ki so ga pripravili škofjeljski kmetje. Sledilo je več sto gospodarjev za posameznimi napisnimi tablicami. V sprevedu je bilo zastopanih 12 kmečkih zvez. Spreved, ki so ga zaključile skupine na vozech, je, obdan od špalirja več tisoč ljudi, krenil na Spodnji trg, skozi Karlovsko ulico na Mestni trg, kjer so na častni tribunali bili zbrani okrajni načelniki Mahnič v zastopstvu okr. načelnika Kakla, zastopnik komandanta polka kapitan Pišler, župan Zihler, član banskega sveta Planina in predsednik K.Z. Javorje Gartner.

Župnik g. Podbevšek je nato blagoslovil zastavo M.K.Z. Zminec. Gospod župnik je imel lep nagovor in nato sv. mašo. Po sv. maši je predsednik okrajne Kmečke zveze dr. Leon Kocijan začel zborovanje. Odposlani so bili brzojavni pozdravi Nj. Vel. kralju, ministru dr. Korošcu, ministru dr. Kreku in banu dr. Natlačenu. Sledil je govor selskega župana Megušarja, ki je prepričevalno poudaril potrebo kmečke organizacije v okraju. Navdušeno je bil sprejet govor poštvovalnega predsednika M.K.Z. Zminec Klobovca. Podpredsednik Kmečke zveze župan Strcin iz Komende, prvo borilec za pravice kmečkega stanu, je ponovno poudaril važnost nepolitične stanovske organizacije slovenskega katoliškega kmeta. Po pozdravu župana Zihlerja je bilo zborovanje zaključeno, nakar je spreved krenil na prostor sportnega kluba. Sprevedu se je nepričakovano priključil minister dr. Miha Krek, ki je počastil zborovanje, dasiravno je moral biti že popoldne v Laskem in je pravkar prispel od bližnje prireditve v Trbojah. Ljudstvo je gospoda ministra navdušeno pozdravilo. Na sportnem igrišču je imel gošpod minister lep govor.

Ob 3 popoldne so se zbrala štiritisočglava množica ljudi na veliki tomboli, kjer so večino glavnih dobitkov zadeli kmečki ljudje škofjeljskega okraja.

Kaj pravite?

Veliko storijo pri nas Slovenci v zadnjem času za lepo ureditev naših vasi in ohranitev vseh lepoteh ter starinskih prvin v njih. Ne le misel na »lujski promet«, marveč lastno domačijsko spoznanje nam to narekuje. Vidimo pa, da je vendar še premalo preskrbljeno za varstvo zunanje podobe naših vasi. Primer: v Slovenski krajini so ena najlepših ravninskih vasi Bělčinci med Lendavo in Šoboto. Poleg lepega irga okoli cerkve je bil še lep manjši trg nasproti vhodu v graščino — tik ob glavni cesti, z mikavnim pogledom na potok in visoko drevje v parku. Pa je ta prostor bil na poti vaškim »očetom« in so pričeli delati na tem mestu javno tehniko. Ugovori domačega izobraženstva ne zaležejo nič, zato vpravljamo oblast, ali zoper tako nesodobno samovoljo ni leka? Zlasti, ko imamo primernejšega prostora dovolj! In prinašamo ta morda zakotni primer v javnost, da se določi neko pravilo za slovensko vas, ki ga ne bo smel kršiti nihče!

Kaj pravite?

Smeli podvigi mednarodne špijonaze v napetem vefilimu

Vojna špijonov

Renée Saint-Cyr

Premiera Kino Matica

ob 16., 19.15 in 21.15 uri

Koledar

Torek, 23. avgusta: Sree Marijino, Filip Benčič, spoznavalec.

Sreda, 24. avgusta: Jernej, apostol; Plolomej, škof.

Novi grobovi

† V Ljubljani so umrli: gospa Marija Pokovec, roj. Markoli, soproga posestnika. Pogreb bo danes ob pol 5 popoldne. — Ga. Ivanka Knific, vdova po trgovcu in posestniku, mati znanega podpolkovnika v pok. Emila Knifica in Jeanette Foedrassperg, profesorice drž. konservatorija. Pogreb bo v sredo ob pol 5 pop. — Ga. Gnezda Franc, višji kontrolor drž. žel. v p. Pokopali ga bodo v sredo ob pol 3 popoldne.

† V Ptujju je umrl gospod Alojzij Preve, skladiščnik pri tvrdki Schwab. Pogreb bo v sredo ob 4 popoldne.

† V Ljutomeru je zapustila ta svet gospa Amalija Glavnik roj. Božič, soproga preglednika fin. kontrole v p. Pokopali bo danes danes pop.

† V Lescah je mirno v Gospodu zaspal gosp. Andrej Kapus, oče g. župnika Jožefa Kapusa v Leskovcu. Star je bil 77 let.

Naj jim sveti večna luč! Zalujočim pa naše iskreno sožalje!

— Bodoče matere morajo paziti, da se izognejo vsaki lenivi prebavi, posebno zaprtju z uporabo naravne »Franc-Josefove« grenke vode. »Franc-Josefova« voda se lahko zavziva in učinkuje že po kratkem času brez neprijetnih pojavov. Reg. po min. soc. pol. in n. zdr. S-br. 15.485. 25. V. 35.

— Odkritje spominske plošče pisateljici Ani Wambrechtsamerjevi na Planini. V nedeljo, dne 21. avgusta se je odela Planina pri Sevnici v praznično obleko. Prostovoljna gasilska četa je pod spretnim vodstvom šolskega upravitelja gosp. Grudna zbrala sredstva za spominsko ploščo pisateljici Ani Wambrechtsamerjevi ter jo v nedeljo odkrila na rojstni hiši pisateljice. Prekrasen dan je kronal skromno, a tembolj pristožno slovesnost. Od blizu in daleč so prihitali na Planino častilci pokojne pisateljice. Njene matere, ki zaradi bolehnosti ni mogla na proslavo, je zastopal stric pokojne pisateljice g. Rožanec iz Ljubljane. Popoldne je domača gasilska četa uprizorila na prostem ljudsko igro: »Za staro pravdo«, katero je Planinčanom napisala Ana Planinska. Pozorišče pred cerkvijo je bilo prav primerno. Godba salezijancev iz Radne pri Sevnici je ves dan dovršeno sodelovala pri tej prireditvi.

— V nedeljo, dne 4. septembra, vsi v Dobriču na otvoritev Baragovega doma in na mladinski tabor, ki ga prirede dolenska okrožja FO in DK. Litanije bodo ob 13 in ne ob 15, kakor je bilo pomotoma objavljeno v nedeljskem »Slovenec«. Z obilno udeležbo pokazimo, da nam je rojstni kraj škofa Barage pri srcu!

— Krasen ognjemot ob priliki beneške noči preteklo nedeljo na Bledu je organizirala tvrdka Fr. Stupica v Ljubljani.

— Slovensko kat. akad. starešinstvo opozarja vse člane na idejno zborovanje, ki bo v nedeljo, 28. avg. 1938 na Bledu, po že objavljenem sporodu. Ker bodo sklepi načelne važnosti, prosimo vse gg. tovariše, da se zborovanja sigurno udeležijo. — Odbor.

— Ravnateljstvo dijaškega semenišča v Mariboru in poziva dij.-semeniščane, da takoj pošljejo dokumente in denar za vpisnino in šolnino, da jih more vodstvo zavoda vpisati na držav. klasični gimnaziji kot redne učence. Vsi podatki glede vpisa so objavljeni v letnem poročilu drž. klasične gimnazije za šol. l. 1937-38. Vpis v prvi razred bo 3. sept. t. l. Za vpis so pri novincih potrebni sledeči dokumenti: krstni list, šolsko spričevalo, na katerem je potrjeno, da je kandidat z uspehom opravil sprejemni izpit in potrdilo davčne uprave o višini neposrednih davkov za odmero šolnine. V zavod naj pridejo gojenci dne 11. sept., ker bo 12. sept. otvoritvena služba božja.

— Redno vpisovanje v trgov. učilišče »Christofolov učni zavod«, Ljubljana, Domobranska c. 15 je vsak dan dopoldne in popoldne. Zavod je priznan od kr. banske uprave in ministrstva trgovine in industrije ter organiziran kot redna enoletna trgovska šola. Učence(ke) pripravljajo za vsakovrstno pisarniško službo. Tudi veljajo izpričevala kot dokaz dovršene vajeniške dobe in eno leto in pol pomočniške prakse, zato se lahko odpravi lastno trgovsko podjetje ob zadostitvi ostalih zakonskih predpisov. Zavod je največji in najmodernejše opremljen te vrste. Vse informacije, šolska izvestja in poročila s slikami daje ravnateljstvo brezplačno pisмено ali osebno.

— Verski tabor mož in fantov na Limbarski gori bo priredila na Mali Šmarnen moravska dekanija. Ob desetih bo sv. maša s pridigo, po sv. maši procesija okrog cerkve in pred cerkvijo tabor. Može in fantje, ta dan je vaš, zato pridite, da se bomo pogovorili o velikih nalogah našega časa.

— Razstava psov na Ljubljanskem velesejmu dne 1. in 2. septembra 1938. Opozorjamo ponovno, da se v dne 1. in 2. septembra vrši IV. državna razstava psov vseh pasem. Iz dosedanjih prijav je razvidno, da bodo topot razstavljeni psi, ki jih še na nobeni ljubljanski razstavi nismo videli. N. pr. bo razen psa, ki je bil 25-krat odklikovan, razstavljen tudi domač pes, ki je dosegel mednarodni šampionat v lepoti. Prijave se sprejemajo najkasneje do četrtega, dne 25. avgusta, pri Jugoslovanskem kinološkem savezu, Ljubljana I, Cesta v Rožno dolino 36, tel. 23-55.

— Pri zaprtju, motnjah in prebavi vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec naravne »Franz-Josef« grenčice

— Gostilničarsko poučno potovanje v Svico. Državna gostilničarska zveza priredi z avtobusom 12-dnevni poučni izlet ekoci Dolomite v vse za turizem važnejše kraje Švice in Tirolske. Odhod iz Ljubljane 10. septembra. — Celokupni stroški znašajo za osebo 3150 din. Prijave sprejema Gostilničarska zveza v Ljubljani.

— »Naše gobe« Tako je naslov poučni knjižici, ki obsega 81 vrst raznih gob, ki rastejo po naših krajih, in ima navodila za spoznavanje strupenih in užitnih gob, kako rastejo, kako jih nabiramo, sušimo za lastno porabo, kako za izvoz in kaka pripravljajo naše

kuharice iz gob okusne in tečne jedi. V knjižici je 81 barvnih slik, kar omogoča slehernemu nabiralcu gob, da takoj loči strupene od užitnih. Knjižico je spisal strokovnjak Ante Beg in stane vezana 50 din. Same slike, nalepljene na dveh kartonih, pa 100 din. Po izdatnem deževju zadnjih dni lahko pričakujemo, da bo letos dovolj gob in bodo nabiralci prišli na svoj račun. Saj je goba postala v teh dragih časih hrana najsiših plasti naroda, saj jih nabira in suši ali za lastno porabo ali za izvoz vse — staro in mlado. Seveda je treba pri tem delu vedno paziti, kakšna je goba — ali užitna ali strupena. To pa se najlaže prepriča vsak, ako točno pregleda opis dotične gobe in pogleda sliko, iz katere je razvidno ali je strupena ali užitna. Strupene imajo enega ali dva križca, užitne pa so brez križca. Knjižica se naroča v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

— Za temeljito trgovsko izobrazbo skrbi Trgovsko učilišče in stenografski institut Robida, Ljubljana, Trnovska ul. 15. Vpisuje vsak dan.

— Zapadlost plačilnih nalogov. Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani opozarja p. n. delodajalce, da poravnajo plačilne naloge, ki so jim bili te dni dostavljeni v zakonitem roku. Urad ne opominja k plačilu, tudi ne pošilja izvečkov, ker mora svoje upravne stroške znižati. Likvidnost urada mora biti brezpogojno varovana, zato se uvede prisilna izterjava, čim plačilni nalog ni poravnal v zakonitem roku. Ugovori proti predpisu ne odlašajo dolžnosti plačila.

Danes premiera!

Film v češkem jeziku!

Kino Union

Telefon 22-21.

Sibirske noči

Glavne vloge: A. Velecky, O. Augustova in H. Vittova.

Danes ob 19.15 in 21.15

— Državno priznani Enoletni trgovski tečaj pri trgovskem učnem zavodu v Ljubljani, Kongresni trg 2 (prostor Dopsne trgovske šole), vpisuje dnevno od 9 do 12 in od 4 do 6 ure popoldne. Tečaj je priznan prvovrsten. Izpričevala o zaključnem izpitu tega tečaja služijo absolutnemu kot dokaz redno dovršene vajeniške dobe in poldruga leta pomočniške prakse v trgovinski obrti. Zavod razpolaga z zares odgovarjajočimi, velikimi učilnicami in zbirkami ter ima edinstveno lego v središču mesta. Vodstvo in učno osebje je kvalificirano, pouk vzoren. Vsa pojasnila daje vodstvo zavoda brezplačno.

Ljubljana

Ivečja skupina okrog 200 slovenskih izseljencev iz Francije pride jutri v sredo zjutraj ob tričetrt na devet na kratek obisk svoje domovine pod vodstvom izseljenskega duhovnika g. Švelca in izseljenskega učitelja g. Jankoviča! Družba sv. Rafaela jim bo priredila slovesen sprejem, na katerega vabimo zlasti vsa delavska društva.

1 Vsem društvom in organizacijam v Ljubljani. Mestno poglavarstvo v Ljubljani sklicuje sestanek glede proslave rojstnega dneva Nj. Vel. kralja Petra dne 6. septembra. Sestanek bo v petek, 26. t. m., ob 10 v veliki magistratni dvorani. Mestno poglavarstvo vabi s tem zastopnike vseh narodnih, prosvetnih, bojevnih, telesno-vzgojnih in gasilskih društev, da se važnega sestanka zanesljivo udeležijo. Posebna vabila ne bodo razposlana.

1 Mestna ženska realna gimnazija (mestni licej) v Ljubljani. Popravni izpiti po razporedu na šolski deski. Vpisovanje domačih učenk bo dne 2. septembra od devetih do enajstih v lanskih razredih. Vpisovanje gojenc z drugih zavodov dne 3. septembra dopoldne v ravnateljevi pisarni. (Krstni list in zadnje spričevalo z odhodnim dovoljenjem!) Začetna služba božja bo v nedeljo, 11. septembra ob osmih v stolnici. Po maši objava urnika na zavodu. V ponedeljek, 12. septembra, reden pouk.

1 Trgovski tečaj na liceju. Vpisovanje 10. septembra od devetih do enajstih v pritičju mestne gimnazije. Pogoji za sprejem: 1. Uspešno opravljena mala matura ali završni izpit na meščanski šoli. 2. Uspešno opravljen pisarni sprejemni izpit iz slovenščine, računstva in nemščine (diktat). Dan, uro in kraj sprejemnega izpita izvedo kandidatke pri vpisovanju. Enoletni trgovski tečaj na liceju je last mestne občine ljubljanske, priključen mestni gimnaziji, obstoji že 39. leto in ima pravico javnosti. Poučujejo izprašani strokovnjaki.

1 Počitniška kolonija mestne občine ljubljanske v Poljanah nad školjo Loko. Kolonisti iz Poljan se vrnejo v Ljubljano v sredo, dne 24. avgusta, in sicer v dveh skupinah: oni, ki so se odpeljali v kolonijo s prvim avtom, dosepejo dopoldne ob 10.15, ostali pa ob 14.15. Stareše kolonistov vabi mestno poglavarstvo, da pridejo k sprejemu svojih otrok pred Mestni dom.

Nočno službo imajo lekarni: mr. Sušnik, Marjiti trg 5; mr. Kuralt, Gosposvetska cesta 4, in mr. Bohinec dod., Rimska cesta 31.

Predsednik vlade dr. Stojadinović na Bledu o mednarodnem položaju in MZ

Bled, 22. avgusta. Ob priliki sestanka Male zveze v dne 21. do 22. avgusta je imel predsednik vlade dr. Milan Stojadinović na današnji slovesni večerji tale govor:

»Ekscelence, gospe in gospodje! Z velikim zadovoljstvom pozdravljam zelo ugledne in drage goste v naši državi, njegovi ekscelenci dr. Kamilo Krofta in Petresca Komnena. Istočasno mi dovolite, da dam izraza svojemu veselju, da je bil ta sestanek Male zveze na Bledu v Jugoslaviji. Srečni smo in ponosni, da smo mogli nuditi kraj za ta sestanek na tem divnem Bledu. Tri leta so pretekla od našega zadnjega sestanka na tem kraju. Če pogledamo nazaj, bomo videli, da so bila to tri leta napora in težav in da tudi v mednarodnem življenju niso minila brez pretresov. Toda istočasno moremo ugotoviti, da se nam je, za kar gre zahvala stalnim in potrpežljivim naporom naših vlad, posrečilo ohraniti našemu narodu dragocen mir. Toda ohranitev miru v takšnih razmerah, kakršne vladajo danes, si ne moremo misliti, ob politiki, ki ni iniciativna in odločna. Ohranitev miru zahteva stalnih naporov in pozornost, potrpežljivost, dobre volje, hrabrosti in samopremagovanja, ki nam dajejo vero v bodočnost naših narodov, v življenje v času, ko se pred odgovornimi državniki gotovo vseh držav stalno kopičijo težki problemi, od katerih rešitve zavisi čast, dobro in mir ne samo posameznih držav, ampak tudi vsega sveta. Toda to, kar nas pooblašča, da kljub vsem današnjim težavam vendar gledamo v bodočnost z optimizmom in hladnokrvnostjo, so stalni napori in dobra volja, ki jo imamo.

Afera Jankole se širi

Ljubljana, 22. avgusta. Nedeljski »Slovenec« in »Poned. Slovenec« sta poročala o aretaciji in preiskavi proti proslulemu bankirju Miru Jankoletu, predsedniku, ravnatelju in lastniku »Slovenske banke«, ki je bila nekoč podružnica proslule »Slavenske banke«, toda se je ob polomu »Slavenske banke« nekako izmotala iz zadreg. Voditelj »Slovenske banke« je bil nekaj časa dr. Ivan Marija Čok, znani voditelj emigrantov, pozneje pa je kupil banko Miro Jankole. Sprva se je banka pod Jankoletovim vodstvom pečala z raznimi dovoljenimi posli, kakor s posredovanjem, s prodajo sreč in podobnimi kupčijami, ki spadajo pač v posel vsake menjalnice. Ko so prišli na vrsto 20% boni, vnovčljivi le pri plačevanju davkov, je Miro Jankole dobro zaslužil.

Srečen sem, da morem ugotoviti, da pod takšnimi okoliščinami naši redni sestanki, kakršni je ta današnji na Bledu, dajejo priliko, da v prirčnih stikih in ob prijateljski izmenjavi misli ponovno in jasno moremo ugotoviti enotnost naših vpogledov, iskrenost naših namer in miroljubnost naših ciljev.

Sedanji sestanek nam daje tudi priliko, da z veseljem poudarimo pomen in važnost sporazuma, ki je bil podpisan 31. julija letos v Solunu med Bolgarijo in državami balkanskega sporazuma, s katerimi je MZ povezana s čvrstimi vezmi. S tem je podan ponoven primer, kako je treba služiti istočasno dobrobiti države in miru med narodi. Naše zadovoljstvo je toliko večje, da je bil ta sporazum dosežen s pomočjo onih istih načel in metod mednarodnega sodelovanja, katerih se drže države Male zveze v svoji politiki nasproti sosedom.

Dovolite mi, da ob tej priliki, ko omenjam to dejstvo, končno tudi izrazim nado in optimizem, da bodo države Male zveze nadaljevale s svojo miroljubno politiko in rešile vsa vprašanja naših življenjskih interesov z namenom, da se doseže stabilizacija političnih odnosov v tem delu Evrope.

Dvignem čašo na zdravje kralja Karla II., predsednika češkoslovaške republike dr. Beneša, pijem na zdravje dr. Krofte in njegove ekselence Petresca Camnena, kakor tudi na zdravje njegove ljubeznive soproge ter za napredek naših prijateljskih in zaveznih držav Češkoslovaške in Romunije.

„Samouprava“ o zasedanju MZ

Belgrad, 22. avgusta. m. »Samouprava« piše: »Mednarodni ugled naše države in predsednika vlade dr. Milana Stojadinovića, ki je priznan kot velika avtoriteta ter državnik ogromnih izkušenj, je imel za posledico povečanje zanimanja evropske javnosti za sestanek Male zveze na Bledu, kar najbolj dokazuje navzočnost velikega števila tujih časnika. Glede madžarskih želja, da se osvobodijo gotovih dočob trianonske pogodbe, kaže, da so države Male zveze tem spremembam naklonjene. Zunanja politika Jugoslavije, od kar ji je na čelu dr. Milan Stojadinović, je stalno usmerjena v ameri iskrenega sodelovanja in čim boljših odnosov z vsemi sosedmi. V zadnjih treh letih je bil sklenjen pakt večnega prijateljstva z Bolgarijo ter sporazum z Italijo. Po vsem sodeč, se bo v 20. jubilejnem letu Jugoslavije ustvaril pravi in najvažnejši cilj zunanje politike dr. Milana Stojadinovića, to je, da bomo z vsemi sedmimi sosedmi, ki jih ima Jugoslavija na svojih mejah, v najboljših sosedstvenih odnosih.«

O izvozu sadja

Belgrad, 22. avg. m. Danes popoldne je bila v Zavodu za pospeševanje zunanje trgovine seja strokovnega odbora za sadje. Na seji so razpravljali o določitvi dneva, ko bo dovoljen izvoz našega sadja v inozemstvo. V naši državi so do sedaj dovoljeni kontingenti za izvoz svežih sliv, in sicer v Nemčijo 2200 vagonov, v Češkoslovaško 1200 vagonov in v Francijo 200 vagonov. Slive so letos v goratih krajih zelo dobro rodile. Računajo, da bo izvoz svežih sliv znašal nad 3000 vagonov, izvoz suhih sliv pa nad 1500 vagonov.

Pluj

Smrt uglednega lekarnarja. V soboto, dne 20. avgusta je umrl znani lekarnar g. Bogo Orožen. Pokojnik se je rodil 5. dec. 1891 v Kočevju. Gimnazijo je dovršil v Ljubljani, lekarnarstvo pa je študiral na Dunaju in v Moskvi. Po prevratu je v Ptujju odprl lekarno, ki jo je vodil do svoje smrti. G. Orožen je v vrstah lekarnarjev užival velik ugled. Bil je podpredsednik kluba mariborskih lekarnarjev in član uprave lekarnarske zdruge v Mariboru. Naj sveti pokojniku večna luč, sorodnikom naše iskreno sožalje!

Na državni realni gimnaziji v Ptujju bodo popravni izpiti dne 24. avgusta (slov. za III. b), 29. (l. b. II. a, II. b, III. b, VI. a, VI. b in VII.), 30. (l. a in III. a), 31. (nižji in višji tečajni izpiti). Začetek izpitov bo vsakokrat ob 8 zjutraj. — Vpisovanje bo za I. razred dne 1. septembra, za II in III. razred dne 2. septembra, za IV. razred 3. septembra, za VI., VII. in VIII. razred dne 4. septembra. 6. septembra bo otvoritvena služba božja, 7. septembra začetek rednega pouka.

Krani

Umrli je v Kranju žena krojaškega mojstra gospa Katarina Novak v starosti 50 let. Pokojnica zapušča poleg žalujočega moža troje nepreskrbljenih otrok. Pogreb bo danes popoldne ob pol 5 iz hiše žalosti, Galski trg 7, na kranjsko pokopališče. — Naj počiva v miru!

Nočni požar v šmartnem pri Kranju. V občini Strazišče je bilo v zadnjem času več požarov, pri nobenem pa niso mogli ugotoviti, kako je nastal. V nedeljo zvečer okrog desetih je spet zaznel šmartinski zvon požar. Po Kranju je kar naenkrat postalo zelo živahno, ker so nekateri alarmirali ljudi s klici, da je velik požar v Šmartnem. Vnel se je kozolec, last gospoda Rozmana Franceta, v bližini Šmartinskega doma. Ker je bilo v kozolcu naloženo seno, je nastal velik ogenj, okrog katerega se je nabralo ogromno število ljudi, pa tudi več gasilskih čet z motornimi in ročnimi brizgalnicami. G. Rozmanu je pogorel en kozolec tudi že pred dvema letoma. Ker niso mogli pri nobenem ugotoviti vzroka požara, domnevajo, da je oba kozolca zanetila lastniku sovražna oseba.

Pri poročilu o lepi mladinski prireditvi v Kranju, ki je bila preteklo nedeljo, je v »Ponedeljskem Slovenec« pomotoma izostalo, da je pri celotni prireditvi igrala priznana tržiška godba in močno dvignila prireditve.

Glajcenejše in kvalitativno najboljše hrastove in bukove

PARKETE

dobavlja in polaga tovarna REMEC-CO

DUPLICA PRI KAMNIKU železnica in avtopostaja

Oglejte si naše zaloge v tovarni ali v pisarni LJUBLJANA, Kersnikova ulica 7, poleg Slamiča